บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยได้ดำเนิน 5 ขั้น ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   1.2 การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการอ่าน
   2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
   2.2 ความหมายและความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
   2.3 หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
   2.4 วิธีการสอนการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
   2.5 กลวิธีการพัฒนาทักษะการอ่าน
3. การวัดและประเมินผลทักษะทางภาษา
   3.1 แนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ
   3.2 แนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
4. การวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
   4.1 ประเภทของเครื่องมือวัด
   4.2 คุณภาพของเครื่องมือวัด
   4.3 การพัฒนาเครื่องมือ
   4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนรู้พื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของพัฒนาการการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาอังกฤษในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ดังนี้

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญรายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องราวต่าง ๆ ใกล้ตัว สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสบการณ์และข่าว เหตุการณ์พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว เหตุการณ์ เรื่องประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง ข่าวเหตุการณ์ สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

4. เลือกใช้ภาษาน้ำเสียง และกริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความเข้าใจ

5. เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษและภาษาไทย เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

6. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาอังกฤษในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาอังกฤษ

9. มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่าง ๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟังและอ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตามหลักการอ่านอธิบายและเขียนประโยค และข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความสรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องต่างๆ ใกล้ตัว ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าวเหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และคำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอแนะให้ความช่วยเหลือ

ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประเด็น ข่าวเหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว เหตุการณ์ เรื่องและประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประสบการณ์และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคมและโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียงและกิริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและสถานที่ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำและจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาอังกฤษและภาษาไทย วิเคราะห์ อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

6. ค้นคว้า สืบค้น บันทึก สรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารและสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาอังกฤษในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น ประเทศชาติ เป็นภาษาอังกฤษ

9. มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเองครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการสถานที่ ภาษาและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600 - 3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ดังตารางมีการกำหนดระดับชั้น ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

ตารางที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงในการทำอาหารและเครื่องดื่ม การประดิษฐ์ การใช้ยาสลากยา การบอกทิศทาง ป้ายประกาศต่างๆ หรือ การใช้อุปกรณ์ - คำสั่ง เช่น Look at the…/here/over there./ Say it again/ Read and draw./ Put a/an…in/on/under a/an…/ Go to the window and open it./ Take out the book, open on page 17 and read it./ Don't go over there./ Don't be late. etc. - คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/Could you help me, please?/ Excuse me, could you …? etc.

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish. etc. - คำสันธาน (conjunction) เช่น and/but/or - ตัวเชื่อม (connective words) เช่น First, Second, Third,… Next,… Then,… Finally,…etc.
ม. 1	2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง (poem) สั้นๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน	ข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน - การอ่านบทร้อยกรองตามจังหวะ
	3. เลือก ระบุประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน	ประโยค หรือข้อความ และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 1,400 -1,550 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) การตีความ ถ่ายโอนข้อมูลให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง เช่น สัญลักษณ์ เครื่องหมาย กราฟ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		แผนภูมิ ตาราง ภาพสัตว์ สิ่งของ บุคคล สถานที่ต่างๆ โดยใช้ Comparison of adjectives/ adverbs/ Contrast : but, although/ Quantity words เช่น many/ much/ a lot of/ lots of/ some/ any/ a few/ few/ a little/ little etc.
ม. 1	4. ระบุหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทาน และเรื่องสั้น	บทสนทนา นิทาน เรื่องสั้น และเรื่องจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ การจับใจความสำคัญ เช่น หัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ใช่หรือไม่ - Yes/No Question - Wh - Question - Or-Question etc. - Tenses : present simple/ present continuous/ past simple/ future simple etc. - Simple sentence/ Compound sentence

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. สนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ การชักชวน ประโยค/ข้อความ ที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
	2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ และคำชี้แจง ตามสถานการณ์	คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจง
	3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม	ภาษาที่ใช้ในการแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please…/…, please./ I'd like…/ I need…/ May/Can/Could…?/ Yes,../Please do./Certainly./ Yes, of course./ Sure./ Go right ahead./ Need some help?/ What can I do to help?/ Would you like any help?/ I'm afraid…/ I'm sorry, but…/ Sorry, but… etc.

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม 5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบอย่างเหมาะสม	คำศัพท์ สำนวน ประโยค และข้อความที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ภาษาที่ใช้ในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และ ให้เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียงดัง ดี ไม่ดี จากข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ ในชีวิตประจำวัน เช่น Nice/ Very nice./ Well done!/ Congratulations. I like… because… / I love…because…/ I feel… because… I think…/ I believe…/ I agree/disagree… I don't believe…/ I have no idea…/ Oh no! etc.

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูด และการเขียน

ตารางที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูด และการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ใกล้ตัว เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเรียน การเล่นกีฬา ฟังเพลง การอ่านหนังสือ การท่องเที่ยว
	2. พูด เขียน สรุปใจความสำคัญแก่นสาระ(theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม	การจับใจความสำคัญ แก่นสาระ การวิเคราะห์ความเรื่อง เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เช่น ประสบการณ์ ภาพยนตร์ กีฬา เพลง
	3. พูด เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ	การแสดงความคิดเห็นและการให้เหตุผลประกอบเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตารางที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางในการสนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้าท่าทางประกอบ การพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา	ความเป็นมาและความสำคัญของเทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา
	3. เข้าร่วม จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตารางที่ 2.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาลงานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย	ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาลงานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตารางที่ 2.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม การสรุป และการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตารางที่ 2.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริงสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตารางที่ 2.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลางมาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น ค้นคว้า ความรู้ ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น การค้นคว้าความรู้ ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อนำไปสู่การออกแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัดที่ 4 ระบุหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานและเรื่องสั้นมีความสอดคล้องกับแบบวัดดังกล่าวโดยตรง

1.2 การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2.1 แนวทางการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือว่ามีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงมุ่งฝึกทักษะการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ โดยจัดให้มีการประเมินควบคู่กับการเรียนการสอนตามสภาพจริง ใช้วิธีพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centre) มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ การจัดที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

1.2.2 การจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การเรียนการสอนภาษา เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีและวิธีการต่างๆ มากมาย ทฤษฎี และวิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษา ความหลากหลายของภาษา วัฒนธรรมและการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้นและก่อให้เกิดวิธีสอนที่แตกต่างออกไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษา ครูผู้สอนจึงควรจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีสอนของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน

ในปัจจุบันมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลายแนวคิดด้วยกันแต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้ทราบถึงการวิเคราะห์สังเคราะห์หรือกรอบในการพัฒนาโนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา ครูผู้สอนจึงควรจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอนและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดทั้งสามนี้ จะช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกสื่อการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้การสอนของตนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในคู่มือเล่มนี้เป็นแนวทางที่เสนอไว้อย่างย่อๆ ครูผู้สอนได้ศึกษาเพื่อเป็น

พื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไป แนวคิดดังกล่าวจะนำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548: 101-103)

1) หลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner – Centre Language Curriculum) หลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในการใช้ภาษา (Language Use) และรู้จักกระบวนการเรียนรู้ (Language Learning) ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียน (Informed Instruction Manner) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Manner)

การพัฒนาหลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(1) ขั้นวางแผน (Planning) ประกอบด้วย

ก. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน (ภูมิหลังการศึกษา ระดับอายุ พื้นฐานความสามารถทางภาษาของผู้เรียน ฯลฯ)

ข. การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา

ค. การเลือกเนื้อหา ต้องเลือกเนื้อหาที่ครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นทักษะทางภาษา (Language Skills) และทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

(ก) ด้านทักษะทางภาษา

- ให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นประโยชน์ของสิ่งที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและฝึกใช้ทักษะความรู้ที่จะนำไปสู่ผลที่วางไว้
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในฐานะผู้เรียนภาษา
- กิจกรรมที่จัดให้ต้องสัมพันธ์กับความต้องการในชีวิตจริงของผู้เรียน
- เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและกระบวนการทางภาษาทีละน้อย ในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป

(ข) ด้านทักษะการเรียนรู้

เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษาที่มีประสิทธิภาพ

- ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีเรียนที่ตนพอใจ
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักกำหนดเป้าหมายที่ต้องการและช่วงเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย

- ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการประเมินตนเอง

ทั้งนี้โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และกรอบสาระการเรียนรู้เป็นหลักและเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องตามหลักการและแนวทางข้างต้น

2) การสร้างกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอนกิจกรรมควรจะเป็นทั้งกิจกรรมเพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษา (Linguistic Exercises) และกิจกรรมทางการสื่อสาร (Communicative Tasks) ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

(1) การแสดงบทบาทสมมติ (Role-Play)

(2) การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

(3) การเรียนรู้จากโครงงาน (Project-Based Learning)

(4) การเรียนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method)

(5)) การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

(6) การเรียนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

(7) การเรียนแบบสร้างความรู้ (Constructivist Learning)

(1) กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem-Solving Activities)

(2) ขั้นดำเนินการ (Implementation) เป็นประเด็นที่ควรพิจารณาในขั้นตอนนี้ ได้แก่

ก. วิธีการสอน การจัดการเรียนการสอนภาษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปในลักษณะเดียวกับการสอนภาษาเพื่อสื่อสาร (Communicative Approach)

ข. แหล่งความรู้ ควรเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนในลักษณะที่เป็นสื่อผสมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

(3) ขั้นการวัดและประเมินผล (Evaluation) ควรมีการประเมินทั้งรายวิชา และการจัดการเรียนการสอน คือ

ก. การประเมินผลรายวิชา (Course Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อศึกษาประสิทธิผลของแต่ละวิชาว่า บรรลุตามจุดหมายของรายวิชานั้นหรือไม่ ซึ่งการประเมินโดยวิธีการต่อไปนี้

ก) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข) เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังของวิชานั้นๆ ในด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ค) ประเมินโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจจากผู้เรียน

ข. การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

ก) จุดประสงค์ของการประเมินผล ควรเป็นไปเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ และผลการสอนของครู

ข) ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง การบันทึกการเรียนรู้ แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

ค) ควรมีการประเมินพฤติกรรมการเรียน การมีส่วนร่วม และความประพฤติของผู้เรียน

ง) การวัดและประเมินผล ควรดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้มีการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านแนวคิดและกระบวนการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะหาวิธีการทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้เร็วขึ้น สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเอง รู้จักกระบวนการเรียนรู้ และมีทักษะการเรียน แนวคิดและวิธีสอนแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังนั้นผู้สอนควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีหรือแนวคิดต่างๆ เหล่านี้เป็นอย่างดีและมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติในชั้นเรียน
ก่อนพิจารณาเลือกแนววิธีสอนใดมาใช้

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการอ่าน

2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

2.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญประจำวันสำหรับมนุษย์ เพราะต้องอ่านข้อความหรือหนังสือต่างๆ อยู่เสมอทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ส่วนจะอ่านมากหรือน้อยและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพการศึกษา อาชีพ โอกาส ของแต่ละบุคคลและความสามารถในการรับรู้ การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนมากเพราะเป็นกิจกรรมที่ต้อง

ทำอย่างสม่ำเสมอกว่าบุคคลอื่นๆ ความสามารถในการอ่านจะดีหรือไม่ดีย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนและการทดสอบจะต้องมีความสัมพันธ์กัน แบบทดสอบควรเน้นการสื่อสาร อ่านแล้วสามารถตีความได้ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โฆษณา ข่าว หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน องค์ประกอบของการอ่าน ตลอดจนความสามารถในการอ่าน ซึ่งจะเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลาโด (Lado, 1937: 14) ให้ความหมายของการอ่านว่า “ เป็นการรวมทักษะในการถอดความและวิเคราะห์คำ ความหมายของคำ ความเข้าใจในเนื้อเรื่องตามที่ปรากฏ การตีความและการให้ข้อคิดเห็นอย่างง่ายๆ ”

ชอร์ (Shaw , 1973: 272) กล่าวว่า การอ่านกับการเขียนเป็นกระบวนการเดียวกัน คือ เป็นกระบวนการสื่อความหมายของความคิด อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ในขณะที่ผู้เขียนพยายามที่จะถ่ายทอดความคิดและอารมณ์ไปยังผู้อื่นก็ต้องพยายามที่จะรับรู้ความคิดและอารมณ์นั้นจากผู้เขียนเช่นกัน ซึ่งก็คือ ในการอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถ และประสบการณ์ของตนเพื่อถอดข้อความจากตัวอักษรออกมาเป็นความหมาย

เมดเลย์ (Medley, 1977: 30) ได้ให้ความหมายจากการอ่านว่า “เป็นกระบวนการทางสติปัญญา เมื่อผู้อ่านพบสัญลักษณ์ที่เป็นภาษาเขียนก็จะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะจดจำคำ กลุ่มคำและรู้ความหมายของคำหรือกลุ่มคำนั้น ๆ โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสรุปความหรือการตีความ จนกระทั้งได้ความหมายจากสิ่งอื่นที่อ่าน”

บันลือ พฤกษะวัน (2533: 80) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลตัวอักษร (สัญลักษณ์) ออกมาเป็นคำพูด (เสียง) และมีความหมายที่ใช้สื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน (ผู้ฟัง) ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียงก็เข้าใจความหมายกันได้

เปลื้อง ณ นคร (2542: คำนำ) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ กระบวนการที่จะเข้าใจความหมาย หมายถึง การอ่าน เพื่อเอาความหมาย มิใช่เป็นเพียงการอ่านแต่ตัวอักษร

ผกาศรี เย็นบุตร (2542: 5) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการค้นหาความหมาย หรือความเข้าใจจากตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่อ่านมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สติปัญญา อารมณ์ ประสบการณ์ อายุ และความสามารถทางภาษา เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมาย การแปลความหมายของสัญลักษณ์ การสรุปความคิดรวบยอด ตลอดจนเข้าใจถึงความคิดและอารมณ์

ของผู้เขียน โดยผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการเดาความหมายจากสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้ ผู้อ่านจะมีศักยภาพในการอ่านในระดับใดนั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกด้วย

2.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง และมีคุณค่าต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การอ่านจึงกลายเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ ทันเหตุการณ์และติดตามความก้าวหน้าต่างๆ ของโลก และนำข้อมูลที่ได้ประกอบการคิดและตัดสินใจ วัยเด็กเป็นวัยที่กำลังพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฝึกฝนการอ่านให้มีประสิทธิภาพและมีนิสัยรักการอ่านเพื่อนำประโยชน์จากสิ่งที่อ่านนั้นไปพัฒนาตนเองและส่วนรวมต่อไป นักศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญและความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

สุมณฑา วิรูหญาณ (2531: ซ1) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาซึ่งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษานี้ หนังสือ ตำราต่าง ๆ จะใช้เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้นผู้เรียนจึงต้องมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษและมีทักษะในการอ่านอย่างดีพอที่จะอ่านหนังสือ ข้อความ ข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษได้เข้าใจและถูกต้องในเวลารวดเร็วพอสมควร นอกจากนี้ในกรณีที่นักเรียนไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนักเรียนก็ยังจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2533: 73-75) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่มนุษย์ทุกผู้ทุกคนต้องใช้ในการแสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง และพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน มีอัตราความเร็ว ในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญของการอ่านเป็นข้อๆ ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด
2. การฝึกฝนการอ่านจะทำให้ผู้อ่าน อ่านหนังสือเป็น และมีรสนิยมในการอ่าน
3. การอ่านทำให้มีความรอบรู้ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การอ่านเป็นการพัฒนาไปสู่การพัฒนาการพูด การฟัง และการเขียนย่อมส่งผลการพัฒนาทักษะได้ดังนี้ (บันลือ พฤกษะวัน 2534: 107)

1. การอ่านจะช่วยพัฒนาภาษาพูด

2. การอ่านช่วยพัฒนาพื้นฐานในการฟังให้สามารถฟังเรื่องราวต่างๆให้เกิดความเข้าใจได้ดี

3. การอ่านช่วยพัฒนาทักษะในการเขียน

4. การอ่านช่วยพัฒนาการใช้ภาษาได้ถูกต้องสอดคล้องกับหลักภาษา

พินิตนันท์ บุญพามี (2542: 1-2) กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ วิทยาการและความนึกคิด การอ่านช่วยให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าได้ทัน ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดและวิจารณญาณให้คนมีความงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้ไปในทางที่ดีงามด้วยตนเอง และทำประโยชน์ต่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ประจักษ์ ความจริงอย่างเดียวกันและสามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ได้เป็นอย่างดี

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 2) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะความอยากรู้ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ

นอกจากนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 3-6) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ การศึกษาและเป็นหัวใจของการเรียนการสอน การอ่านมีความจำเป็นต้องฝึกให้มีความชำนาญ เพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ให้เกิดความคิดกว้างขวางและเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็วถูกต้อง การอ่านเป็นประจำช่วยลับสมองและความคิดให้เฉียบแหลม ขณะเดียวกันคนที่อ่านหนังสือไม่ได้หรือไม่ได้อ่าน จะมีความลำบากมากในการดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้อย่างมีความสุข ถูกเอารัดเอาเปรียบต่าง ๆ นานา การอ่านจึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคนและเป็นกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จ

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากเพราะการอ่านเป็นการช่วยพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ ความคิด และความสามารถที่จะตัดสินใจได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การอ่านยังช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชาติด้วย ดังนั้น บิดา มารดา ครูและผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ จึงควรตระหนักถึง ความสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการอ่านให้มากที่สุดด้วย

2.1.3 องค์ประกอบของการอ่าน

ความสามารถในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนและบุคคลทั่ว ๆ ไปประสงค์จะมี ผู้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่าน ดังนี้

แฮร์ริส (Harris, 1969: 58) กล่าวถึงองค์ประกอบที่จำเป็นในการอ่านโดยทั่วๆ ไป ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับภาษาและสัญลักษณ์ภาษาซึ่งรวบรวมความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำทั้งง่ายและยากที่มีอยู่ในข้อความ การเข้าใจระบบคำและโครงสร้างประโยคลักษณะของภาษาเขียน เข้าใจข้อความยาวๆ ที่รวมเอาประโยคย่อยๆ หลายประโยคเข้าไว้ เข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น เครื่องหมายต่างๆ การใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ การใช้ตัวพิมพ์ชนิดเอน การย่อหน้า เป็นต้น

2. ความสามารถในการคิด ได้แก่ ความสามารถในการระบุจุดประสงค์ของผู้เขียนและความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน สามารถเข้าใจความคิดย่อย ๆ ซึ่งช่วยสนับสนุนความคิดที่สำคัญสามารถสรุป และให้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

3. การเข้าถึงอารมณ์และลีลาของเรื่องที่อ่าน ซึ่งสามารถทราบถึงทัศนคติของผู้เขียนต่อเรื่องที่เขียนและต่อผู้อ่าน การเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ของเรื่อง และสามารถระบุวิธีรวมทั้งแนวการเขียนที่ผู้เขียนใช้ในการแสดงความคิดเห็น

ศิริรัตน์ นีระคุปต์ (2520: 31) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านว่าผู้อ่านจะต้องเข้าใจภาษาของผู้เขียนเพื่อจะตีความหมายของข้อความที่อ่านให้ตรงกันกับความหมายที่ผู้เขียนจงใจจะหมายถึง การที่จะอ่านอะไรให้เข้าใจนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลัง 2 ประการ คือ

1. ความคล่องในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้อ่าน หมายถึง ระดับความรู้ทางด้านภาษาที่ได้เรียนมาของผู้อ่าน และระดับความรู้ในภาษาที่ผู้เขียนใช้

2. ประสบการณ์ที่มีมาแต่หนหลังของผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยอธิบายความคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านว่าประกอบด้วยความสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านโดยการจับใจความสำคัญหรือแก่นสำคัญของเรื่องได้ เดาเหตุการณ์ หรือคาดคะเนเหตุการณ์ที่ไม่ปรากฏในเรื่องได้ หาจุดมุ่งหมายที่สำคัญของเรื่องที่อ่านได้ รวบรวมลำดับความคิดให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้และสามารถค้นหาใจความสำคัญได้

จึงพอสรุปได้ว่า การอ่านต้องอาศัยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ความรู้สัญลักษณ์ทางภาษา คำศัพท์ ความหมายของประโยค ข้อความ เรื่องราว รวมทั้งเข้าใจความหมายแฝง ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษและประสบการณ์เดิม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้เกิดความสามารถในการอ่าน

2.1.4 ระดับความสามารถในการอ่าน

วาเล็ตและดิสิค (Valette and Disick, 1972: 161–162) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับทักษะกลไก (mechanical skill) นักเรียนสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างตัวสะกดในภาษาต่างประเทศ สามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างในขั้นนี้ไม่จำเป็นต้องเข้าใจในสิ่งที่เห็น

ระดับที่ 2 ระดับความรู้ (knowledge) นักเรียนสามารถอ่านประโยค หรือข้อความที่คุ้นเคยได้อย่างเข้าใจความหมาย สามารถบอกได้ว่าคำหรือข้อความได้สอดคล้องกับรูปภาพที่เห็น การอ่านในระดับนี้มักเป็นการอ่านทีละประโยค

ระดับที่ 3 ระดับถ่ายโอน (transfer) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายใหม่ที่มีคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วด้วย

ระดับที่ 4 ระดับสื่อสาร (communication) นักเรียนสามารถอ่านข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างใหม่ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกับคำที่นักเรียนเคยอ่านมาแล้วเข้าใจทุกคำ แต่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้

ระดับที่ 5 ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (criticism) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายแฝงเข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็น ทัศนคติ และระดับภาษาที่ผู้เขียนใช้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 74-75) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับกลไก

   สามารถบอกได้ว่า กลุ่มคำ หรือประโยคที่ให้มาเหมือนกันหรือต่างกัน

2. ระดับความรู้

   2.1 สามารถเลือกภาพที่มีความหมายตรงกับคำที่ขีดเส้นใต้ประโยคได้

   2.2 สามารถเลือกประโยคที่มีข้อความตรงกับข้อมูลที่แสดงไว้ในแผนที่ แผนภูมิและกราฟได้

   2.3 สามารถเลือกคำที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนดให้

3. ระดับถ่ายโอน

   3.1 สามารถเลือกคำที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่างของข้อความที่ให้มา

   3.2 สามารถเลือกคำหรือวลีที่มีความหมายเหมือนคำที่ขีดเส้นใต้ได้

   3.3 สามารถเลือกคำที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับประโยคหรือวลีที่ขีดเส้นใต้

3.4 สามารถเลือกคำหรือข้อความที่อ้างอิง โดยคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความที่กำหนดให้

4. ระดับสื่อสาร

4.1 สามารถอ่านข้อความที่ไม่เคยเห็นมาก่อนแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

4.2 สามารถอ่านข้อความแล้วเลือกคำหรือวลีที่เป็นหัวเรื่อง (topic) ได้

4.3 สามารถอ่านข้อความแล้วเลือกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ (main idea) ของข้อความนั้นได้

4.4 สามารถอ่านข้อความแล้วเลือกประโยคที่มีใจความต่อเนื่องและสัมพันธ์กับข้อความได้

4.5 สามารถนำประโยคมาเติมในบทสนทนาได้ถูกต้อง

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์

5.1 สามารถอ่านประโยค บทสนทนาหรือข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับอารมณ์หรือความคิดของตัวละครได้

5.2 สามารถอ่านประโยคบทสนทนาหรือข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์หรือบุคคลในเรื่องที่อ่านได้

5.3 สามารถอ่านข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับจุดประสงค์และความคิดเห็นของผู้เรียนได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสามารถในการอ่านมีหลายระดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าระดับความสามารถในการอ่านนั้นจะเริ่มจากระดับพื้นฐานก่อน แล้วจึงพัฒนาขึ้นตามลำดับ นั่นคือ เริ่มตั้งแต่ระดับกลไก ระดับความรู้ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับสูงสุด

2.2 ความหมายและความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

ด้วยปัจจุบันการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ใฝ่หาความรู้ และติดตามความเจริญก้าวหน้าในทุกๆด้าน เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง และสังคม

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นกลวิธีการอ่านอย่างหนึ่งที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะ ความชำนาญ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับสูง หรืออ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อประโยชน์ในชีวิตต่อไป ได้มีนักศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญไว้หลากหลายลักษณะ ดังนี้

อุทัย ภิรมย์รื่น (2533: 6) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่าหมายถึง ความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านจากประโยค ข้อความ หรือย่อหน้า หรือเรื่องนั้น จึงจะเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ

สายสุนี สกุลแก้ว (2534: 24) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่าเป็นความสามารถของผู้อ่านที่จับใจความของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ตลอดจนวินิจฉัยคุณค่าสิ่งที่ตนอ่านได้อย่างมีเหตุผล

อรุณี สายเสมา (2536: 18) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่า หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญ สาระสำคัญ แปลความให้เข้าใจตรงกับที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้อ่านได้

กัลยา ยวงมาลา (2539: 32) อธิบายว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร โดยปกติการเขียนข้อความแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่อย่างหนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคแรก วิธีที่จะจับความคิดให้ได้นั้นคือ ต้องพยายามจับให้ได้ว่า แต่ละย่อหน้ามีอะไรแฝงอยู่ อะไรเป็นข้อคิดสำคัญในย่อหน้านั้น ความคิดสำคัญในแต่ละย่อหน้ามักจะอยู่ที่ประโยคแรก หรือประโยคแรกๆ ของแต่ละย่อหน้า เพราะโดยปกติการขึ้นย่อหน้าใหม่ หมายถึง การเปลี่ยนความคิด หรือเปลี่ยนเรื่องที่พูด ดังนั้นถ้าจะจับความคิดของผู้แต่งก็ไม่ควรอ่านผ่านประโยคแรกของย่อหน้าต่อไป การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้ผู้อ่าน อ่านได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ถูกต้อง แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือ ผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 88) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่าเป็นกระบวนการที่เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความเป็นประการสำคัญ

แววมยุรา เหมือนนิด (2541: 12) ได้ให้ความหมายของการจับใจความสำคัญว่าการอ่านจับใจความสำคัญ คือ การมุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ
2. ส่วนที่ขยายใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบเพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ในกรณีที่อ่านมีย่อหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบซึ่งมีได้หลายประเด็น ใจความสำคัญของเรื่องคือ ข้อความที่มี

สาระครอบคลุมเรื่องอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องทั้งหมด ข้อความตอนหนึ่ง หรือเรื่องหนึ่งจะมีความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งใจความสำคัญก็คือ สิ่งที่เป็นสาระสำคัญนั้นเอง

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านในใจที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง โดยมีใจความหลักเพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม และมีใจความรองหรือใจความขยายซึ่งเป็นรายละเอียด เพื่อสนับสนุนใจความหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านโดยทั่วๆ ไปนั้นเราอ่านเพื่อแสวงหาความรู้เพื่อรับทราบข่าวสาร เพื่อความบันเทิง ฯลฯ ผู้อ่านจะอ่านด้วยความมุ่งหมายใดๆก็ตามต้องอ่านด้วยความเข้าใจ เป็นพื้นฐานสำคัญ เพราะความเข้าใจเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดความรู้ ความคิดและความบันเทิงได้ตามความหมาย ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไร จึงจะอ่านได้อย่างเข้าใจ คำตอบคือ ต้องจับใจความสำคัญให้ได้ใจความสำคัญ คือ เนื้อความตอนที่ทำให้เกิดเรื่องต่างๆ เกิดขึ้น ซึ่งถ้าขาดความตอนนั้นเสียแล้ว เรื่องอื่นๆ จะไม่เกิดตามมา นอกจากนี้ เนื้อความตอนใดที่กล่าวรวมเนื้อความย่อยต่างๆในเรื่องเนื้อความนั้นก็นับเป็นใจความสำคัญด้วย (ประทีป วาทิกทินกร 254: 79)

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะการอ่านที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้านักเรียนมีพื้นฐานและทักษะที่ดีแล้วสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

บันลือ พฤกษะวัน (2530: 29) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร

ประเทิน มหาขันธ์ (2530: 179) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านมีความจำเป็นสำหรับการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ และความสามารถดังกล่าวนี้ก็มีอยู่ในการอ่านทั่ว ๆ ไป ความสามารถดังกล่าวประกอบด้วย ความสามารถหลายด้าน เช่น การเข้าใจความคิดรวบยอดและเข้าใจคำศัพท์อย่างกว้างขวาง การมีภูมิหลังทางภาษาที่กว้างขวาง และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เป็นต้น เทย์ (Tay, อ้างถึงใน สุขุม เฉลยทรัพย์ 2531: 44) ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในทักษะการอ่านเอาเรื่อง หรือการอ่านเพื่อจับใจความต้องอาศัยทักษะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการจับใจความจากข้อความที่อ่านได้และสามารถเขียนสรุปได้ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือทางวิชาการต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องพยายามค้นหาใจความสำคัญก่อนที่จะเข้าใจในรายละเอียดของเรื่องต่อไป ซึ่งผู้เขียนอาจอธิบาย แสดงด้วยรูปภาพ ผู้อ่านจะต้องมี

ความสามารถในการแยกแยะส่วนที่สำคัญในเรื่องได้ เนื่องจากรายละเอียดอาจมีทั้งรายละเอียดที่สำคัญและรายละเอียดที่ไม่สำคัญ หลังจากนั้นผู้อ่านจะต้องเข้าใจสรุปเรื่องราวและเรียบเรียงความคิดจากเรื่องที่ได้อ่าน

วาวแวว โรงสะอาด (2530: 38) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ว่า ความสำเร็จในการเรียนอยู่ที่ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนที่อ่านไม่เข้าใจและจับใจความสำคัญไม่ได้จะเบื่อหน่ายต่อการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน รวมไปถึงไม่เกิดนิสัยรักการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่ดีเท่าที่ควร

บันลือ พฤกษะวัน (2530: 48) ผอบ โปษะกฤษณะ (2532: 39) และประทีป วาทิกทินกร (2535: 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งในการอ่านทั่วไป การอ่านที่ถูกวิธีจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านทำให้ได้รับความคิดและความบันเทิง

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนเป็นทักษะที่คนเราใช้กันมากในชีวิตประจำวัน ถ้าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านจับใจความก็สามารถจะเข้าใจความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

2.2.3 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความสำคัญ

องค์ประกอบที่ทำให้เข้าใจการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีผู้เสนอความคิดไว้สรุปได้ ดังนี้

สุนาฎ นิธิมุทรากุล (2520: 7-8) กล่าวว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น

1) ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน บุคคลจะเข้าใจสิ่งที่อ่านแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมของตนและความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้น มีดังนี้

- อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ
- อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น
- อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร
- อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของสิ่งที่อ่าน

2) ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์และความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

3) ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกันเป็นต้นว่าสติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจวงคำศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

4) ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการอ่านจับใจความสำคัญ การที่จะทำให้ผู้อ่านแต่ละคนเข้าใจและจับใจความสำคัญสิ่งที่อ่านได้ดี ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆประการ เช่น ประสบการณ์เดิม วัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ความยากง่ายของข้อความ ระดับสติปัญญาในการเข้าใจ คำศัพท์ ตลอดจนความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน

2.3 หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านประโยคเพื่อความเข้าใจ มีหลักสำคัญดังนี้ (สมุทร เชื้นเชาวนิช 2540: 35-35)

1. วิเคราะห์สิ่งต่างๆ ของประโยคอย่างถี่ถ้วน คือ สามารถระบุได้ว่า ส่วนไหนเป็นภาคประธาน(Subject) หรือภาคแสดง (Predicate) ของประโยค ถ้าหากไม่ทราบองค์ประกอบของประโยคแล้วก็อาจจะวิเคราะห์ผิดไป

2. บอกชนิดของประโยคได้ว่าเป็นประโยคอะไร Simple, Compound หรือ Complex เพราะโครงสร้างในแต่ละประโยค แต่ละประเภทนี้ช่วยทำให้เข้าใจความหมายได้เร็วขึ้น

3. จับประเด็นหรือใจความสำคัญของประโยคให้ได้ เพราะจะช่วยวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคได้ง่ายเข้า หรือสามารถระบุได้ว่าส่วนไหนเป็นวลีหรือประโยคย่อย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยคใหญ่ เพื่อจะได้เข้าใจความหมายรวมของประโยค

4. อ่านแต่ประโยคด้วยความระมัดระวังทุกครั้ง และสังเกตคำเล็กๆ หรือคำขยายบางคำซึ่งดูเหมือนจะไม่มีความหมายมากนักเอาไว้ด้วย เพราะถ้าหากมองข้ามคำเหล่านี้ไป อาจทำให้ตีความผิดหรือเข้าใจความหมายผิดไปอย่างตรงกันข้ามได้

นอกจากนี้ เกบฮาร์ด (Gebhard, 1985: 16-20) ได้เสนอหลักการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญสำหรับครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองเพื่อช่วยในการเรียนการสอนให้
ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นได้ดังนี้

1. การฝึกฝนการอ่านสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะอ่านได้เพราะผู้เรียนใช้เวลาในการอ่านเท่าไร

ก็ยิ่งเป็นผลดีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังนั้นครูต้องพูดให้น้อยลงและให้นักเรียนได้อ่านมากขึ้นในชั่วโมงที่สอน นอกจากนี้ครูอาจใช้วิธีทำเอกสารประกอบการอ่าน เพื่ออธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างยากๆ โดยครูไม่ต้องเสียเวลาอธิบาย แต่ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร

2. บทอ่านที่มีความหมายต่อผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การอ่านได้ บทอ่านที่สนใจหรือความสนใจของผู้เรียนย่อมให้มีผลการเรียนประสบผลสำเร็จมากกว่า ครูอาจสอบถามความสนใจจากผู้เรียน แล้วจัดทำเป็นมุมการอ่าน เป็นต้น

3. ความซ้ำซ้อนของภาษาช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านได้ ความซ้ำซ้อนจากการอ่านใช้ประโยคหรือคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายกันกับข้อความที่ผู้เรียนอ่าน บางครั้งอาจเป็นคำตรงข้าม ครูควรชี้ว่าผู้เรียนอาจเดาความหมายของคำหรือประโยคจากตัวแนะต่างๆ ที่ปรากฏในข้อความ

4. การเสริมข้อมูลเพิ่มเติมช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีมากขึ้นเนื่องจากความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ครูควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนอ่านเรื่องนั้นด้วยความเข้าใจดียิ่งขึ้น

5. การอ่านเป็นกลุ่มคำช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดีขึ้น การอ่านเพื่อความเข้าใจไม่ควรเป็นการอ่านแบบคำต่อคำหรือรู้ความหมายทุกคำ แต่ควรอ่านแบบกลุ่มคำเพื่อจับใจความได้ดีขึ้น ครูควรช่วยเหลือในตอนแรกโดยการแบ่งกลุ่มคำเป็นกลุ่มๆ ให้อ่าน ฝึกให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มคำเป็นกลุ่มเองจากกลุ่มสั้นๆ แล้วขยายให้ยาวขึ้นหรืออาจใช้เนื้อเพลงหรือบทละครสั้นๆ ช่วยในการฝึกอ่าน

6. สื่อการสอนช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านแก่ผู้เรียน การใช้รูปภาพ ของจริง เครื่องมือต่างๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี

7. บรรยากาศในการเรียนการสอนควรเป็นไปอย่างสบายไม่เคร่งเครียด การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านกันเอง โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอและผู้เรียนต้องรู้จักวิเคราะห์ส่วนต่างๆ ของประโยค บอกชนิดของประโยค นอกจากนี้มีสื่อประกอบการสอนที่น่าสนใจ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ตลอดจนบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี ยิ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้ดีและรวดเร็ว

2.4 วิธีการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

2.4.1 หลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ

การสอนทักษะในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ โดยฝึกให้นักเรียนอ่าน เพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนด โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามเนื้อเรื่องนั้น ๆ

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2534: 88) กล่าวถึงการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ว่าเป็นการอ่านในใจโดยมุ่งแต่เนื้อเรื่อง ไม่ต้องพะวงกับการออกเสียง โดยครูแนะให้ตั้งคำถามด้วยตนเองจากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ และในการสอน ครูควรแนะแนวทางก่อนเพื่อช่วยให้การอ่านจับใจความสำคัญได้ผลดี เช่น

1) อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความ

2) ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาคำตอบ จะช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

3) มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะให้อ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน

4) กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับ วัย และความสามารถ

5) ควรมีกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจ หรือให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกก็ได้

2.4.2 แนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความสำคัญ

ชาดา กลิ่นเจริญ (ม.ป.ป.: 101-102) ได้เสนอแนะแนวการสอนฝึกอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญไว้ดังนี้

1) ฝึกอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อหาสิ่งที่น่าสนใจหรือสิ่งที่ต้องการของผู้อ่าน

(1) อ่านเรื่องราว หรือบทความ เพื่อรู้ว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร ทำนองใด

(2) ถ้าเป็นบทร้อยกรองก็อ่านร้อยกรองสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่

(3) ให้อ่านตลอดทั้งเรื่อง เพื่อประเมินดูว่า เรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน ตอนไหนบ้าง

2) ฝึกอ่านเก็บใจความสำคัญ

(1) ฝึกให้อ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องอย่างย่นย่อได้

(2) ฝึกให้อ่านเรื่องราว หรือนิทาน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ

(3) อ่านบทความที่ให้ความรู้ แล้วให้ตั้งหัวข้อเรื่อง หรือชื่อเรื่องไว้แต่ละอนุเฉท

(4) ในการอ่านหาใจความ หรือเรื่องราว ให้นักเรียนขีดเส้นใต้เฉพาะข้อความที่สำคัญไว้แล้วหลอมข้อความที่ย่นย่อไว้ให้กลมกลืนกัน

(5) ฝึกให้อ่านแล้วรายงานด้วยปากเปล่าหน้าชั้น

(6) แบ่งงานผลัดเปลี่ยนกันย่อข่าว เหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์

บันลือ พฤกษะวัน (2530: 145) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความ ว่าเป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการอ่านในใจมากกว่าการอ่านออกเสียง เพราะนักเรียนอ่านหนังสือได้ดีแล้ว จึงเน้นการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนในการฝึกดังนี้

1) อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้เรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดบ้าง ตอนใดบ้างเป็นตอนสำคัญของเรื่อง

2) อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความถูกต้อง

3) ตอบคำถามสั้นๆ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร หรือทำบันทึกย่อเพื่อทดสอบความเข้าใจด้วยตนเอง

4) สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

5) กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำ และลดเวลาให้น้อยลงทีละคำ

6) ควรแนะนำให้รู้ว่าข้อความหรือใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าจะอยู่ตอนต้น ๆ ของย่อหน้า หรือตอนท้ายของย่อหน้าและสรุป จะอยู่ตอนสุดท้ายของเรื่องแต่ถ้าเป็นบทสนทนา หรือบทร้อยกรอง จะต้องอ่านเพื่อจับใจความทุกบรรทัด

7) ควรนำเรื่องง่ายๆ สั้นๆให้ฝึกอ่านก่อน แล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ

8) ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่องเพื่อทดสอบความเข้าใจ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำย่อมรู้ศัพท์น้อยกว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง ซึ่งผู้ที่อ่านอย่างไม่มีประสิทธิภาพยังขาดแรงจูงใจในการอ่าน และไม่สามารถเดา

ความหมายของคำศัพท์ได้จากบริบทอีกด้วย จากผลการวิจัย ผู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่านไม่รู้จักใช้กลวิธีในการเดาศัพท์จากบริบท (วิสาข์ จัติวัตร์ 2542 อ้างถึงใน Mckeown, 1985) แม้ว่าการอ่านหนังสือประกอบอย่างกว้างขวางสามารถช่วยให้นักเรียนเพิ่มหรือพัฒนาคำศัพท์ของตนเองได้ เนื่องจากนักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำได้จากเนื้อเรื่อง แต่การสอนศัพท์โดยตรงยังมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากในบางครั้งเนื้อเรื่องหรือบริบทไม่สามารถทำให้ผู้อ่านรู้ความหมายของคำได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การสอนศัพท์โดยให้นักเรียนสามารถใช้กลวิธีเดาศัพท์จากบริบทและจากการกระตุ้นประสบการณ์เดิม สามารถทำให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการสอนศัพท์เพื่ออ่านจับใจความสำคัญให้เกิดประโยชน์สูงสุด แบ่งออกได้ดังนี้

1) การให้คำจำกัดความ วิธีสอนคำศัพท์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การที่ครูให้คำแปลหรือคำจำกัดความคำศัพท์ที่ต้องการสอน ครูเริ่มสอนโดย

- ครูอ่านคำศัพท์และจำกัดความให้นักเรียนฟัง
- นักเรียนอ่านตามครู
- ครูปิดคำจำกัดความหรือคำแปล ให้นักเรียนเติมจำกัดความหรือคำแปลด้วยตนเอง
- ครูเปิดให้นักเรียนดูคำจำกัดความหรือคำแปลและให้นักเรียนอ่านคำศัพท์นั้นดังๆ
- นักเรียนอ่านประโยคที่มีคำศัพท์นั้นๆ แล้วให้คำจำกัดความหรือคำที่มีความหมายเหมือน

หรือตรงข้าม (Synonyms and antonyms)

2) การเดาคำศัพท์จากบริบท เป็นวิธีที่นิยมใช้เพื่อพัฒนาคำศัพท์ เนื่องจากผู้อ่านสามารถนำกลวิธีการอ่านเช่นนี้ไปใช้ในการอ่านอย่างอิสระโดยไม่ต้องมีพจนานุกรมหรือครู ได้มีงานวิจัยสนับสนุนการเดาคำศัพท์จากบริบทว่าเป็นวิธีสอนที่ได้ผล ทำให้นักเรียนสามารถเพิ่มปริมาณคำศัพท์ได้ (Nagy & Shallman, 1989) ผู้อ่านส่วนใหญ่มักจะเรียนรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมากด้วยวิธีการนี้ แต่อาจเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากในขณะที่อ่านผู้อ่านมักจะเดาความหมายของคำศัพท์นั้นอย่างคลุมเครือจากคำที่อยู่รอบๆ โดยไม่ได้จดจำความหมายที่แน่นอนของคำนั้นๆ เพราะจุดประสงค์ของผู้อ่านต้องการความหมายโดยรวมของย่อหน้าที่อ่านมากกว่า

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ครูควรแนะนำให้นักเรียนตั้งคำถามตนเองก่อนว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ ง่าย ๆ สั้นๆ เหมาะสมกับวัย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

และเดาคำศัพท์จากบริบท ทำให้รู้คำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสอนคำศัพท์เพิ่มเติมเพื่อจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้ดีขึ้น

2.4.3 การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการอ่าน

การสอนทักษะการอ่าน ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนได้อ่านหลาย ๆ วิธีเพราะหนังสือแต่ละประเภทมีวัตถุประสงค์การอ่านต่างกันด้วย วิธีอ่านที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปมีดังนี้ (สุภัทรา อักษานุเคราะห์ 2532: 89)

1) การอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (skimming) ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้ตั้งคำถามไว้ในใจก่อนเริ่มอ่านคือ รู้จุดประสงค์ของเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนให้รู้จักการทำนายความข้างหน้า(prediction) และเลือกจับใจความ เป็นต้น

2) การอ่านแบบต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง (scanning) เช่น วันที่ ตัวเลข สถานที่ ผู้สอนต้องฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จักหัดอ่านทั้งสองวิธี โดยเลือกบทเรียนที่ช่วยในการฝึก เช่น ข่าวในหนังสือพิมพ์ ข่าวกีฬาและโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ผู้เรียนจะรู้จักจับใจความสำคัญโดยละเว้นการอ่านโดยการแปลคำต่อคำ

3) การอ่านเพื่อหารายละเอียด (thorough reading หรือ receptive reading) ผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อเขียนทั้งใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย แต่ไม่ได้หมายถึงจะต้องเข้าใจคำทุกคำเนื่องจากข้อเขียนแต่ละข้อเขียนย่อยมีรายละเอียดปลีกย่อยที่อยู่ในระดับที่สำคัญไม่เท่ากัน

4) การอ่านเชิงวิจารณ์ (critical reading) ทักษะการอ่านแบบนี้เป็นทักษะที่ยากที่สุดและควรใช้ในระดับที่สูงขึ้นเพราะผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อข้อเขียนที่ตนอ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาสนับสนุน หรือโต้แย้งต่อข้อเขียนนั้น ๆ การอ่านระดับนี้ผู้เขียนจะต้องมี โดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็นหลังการอ่าน ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้อ่านมีปฏิกิริยาต่อข้อเขียน (active reader)มิใช่การอ่านแบบไม่มีปฏิกิริยาต่อข้อเขียน (passive reader)

การจัดกิจกรรมการสอนอ่าน ผู้สอนควรจัดเป็น 3 ระยะคือ

1) กิจกรรมก่อนการอ่าน (pre-reading activities) เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะอ่านและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ซึ่งอาจจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ

(1) ให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน เช่น นำนิทานเรื่องลูกเป็ดขี้เร่มาให้อ่าน ให้ลองนึกศัพท์ที่ควรรู้จักในเรื่องนี้ว่าจะมีอะไรบ้าง เช่น duck, duckling, swan, ugly, beautiful เป็นต้น แล้วให้ใช้วิธีอ่านแบบต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง (scanning)ว่ามีศัพท์ที่ผู้เรียนบอกไว้หรือไม่

(2) ให้เดาความหมายของศัพท์จากปริบทโดยดูจากประโยคข้างเคียง เช่น ศัพท์ cruel หาภาพให้ดู แสดงท่าทาง และให้คำถามไว้ก่อนเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการอ่านและผ่าน

ไปเร็ว ๆ (skimming) เพื่อหาคำตอบที่ครูหาไว้หรือที่ตนตั้งคำถามที่อยากรู้คำตอบไว้ก่อน เช่น Why did the ugly duckling run away?

2) กิจกรรมระหว่างการอ่าน (while – reading activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่อ่านเนื้อเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้คือ

(1) ให้อ่านแบบผ่านไปเร็ว ๆ เพื่อให้ได้ประโยคสำคัญ (topic sentence) และอ่านแบบหารายละเอียด (thorough reading) เพื่อตอบคำถามเนื้อเรื่องได้ เช่น Why was the ugly duckling unhappy ? และ When did the ugly duckling know that he was a swan ? เป็นต้น

(2) ให้อ่านแบบผ่านไปเร็ว ๆ (strip story) คือ เป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคได้ให้ผู้เรียนจำส่วนของตนไว้ แล้วลำดับข้อความถ้าจะให้ยากขึ้นก็จะให้เป็นส่วนย่อย ๆ หรือตัดเป็นรอยหยัก ๆ (jigsaw reading) ให้ผู้เรียนต่อข้อความเองก็ได้

(3) ให้สรุปใจความสำคัญ (inferring from the text) โดยให้ผู้เรียนอนุมานจากเรื่องที่อ่านทั้งหมด ซึ่งผู้สอนอาจให้สรุปหรือตั้งชื่อเรื่องให้แปลกไปจากชื่อเรื่องเดิม อาจเป็น The sad duckling หรือ The happy swan เป็นต้น

(4) ให้ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (discourse features) ว่ามีเรื่องสัมพันธ์ข้อความใดแสดงความหมายได้ชัดเจนในเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีที่สุด เช่น They all laughed at me หรือ Then I see something in front of me . เป็นต้น

(5) ให้หาจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เรียน เป็นการฝึกให้ความหมายที่ไม่ได้ปรากฏในข้อความที่อ่าน

(6) ให้อ่านคำอธิบายตำแหน่งที่ผู้เรียนนั่งในเวลาสอบ แล้วเขียนแผนผังพร้อมกับเขียนชื่อผู้สอบในแผนผังนั้น เช่น Read the description of students seating in an examination room and write names of appropriate student of vehicles in the space provided .

(7) ให้อ่านคำชี้แจงติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารในการแลกเช็คเดินทาง แล้วเขียนแผนผังแสดงลำดับการติดต่อ เช่น Read the information from the bank clerk telling customer how to get his traveler's check changed and write a flow chart illustrating the process .

3) กิจกรรมหลังการอ่าน (post- reading activities) คือ ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้คือ

(1) ให้ผู้เรียนกล่าวถึงประโยชน์ที่อ่านเนื้อเรื่อง ว่าให้ข้อคิดเห็นอย่างไรบ้าง

(2) ให้ผู้เรียนกล่าวถึงความรู้สึกของตนเองและตัวละครในเรื่องที่อ่าน

(3) ให้เขียนออกเป็นบทสนทนาระหว่างผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง

(4) ให้แสดงบทบาทสมมติ โดยสวมบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง

(5) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและผู้เรียน

ประทีป วาทิกทินกร (2542: 79) ได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีสอนอ่านจับใจความสำคัญ ไว้ดังนี้

1) ให้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง

2) ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

3) ขยายความในคำตอบต่อไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

บันลือ พฤกษะวัน (2545: 128-129) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่า

1) ฝึกอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ

(1) ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความอย่างรวดเร็ว โดยอ่านข้าม ๆ ลวก ๆ ไปก่อน เพื่อจะได้รู้เรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร

(2) ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทรรศนะ ข้อเสนอแนะ เจตนาของผู้แต่ง โดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำนำหรืออารัมภบท

(3) อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน

(4) อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือง่ายเหมาะกับวัยผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนเองประเมินได้เพียงใด หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจ มากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่

เทคนิคการอ่านแบบคร่าว ๆ เป็นการอ่านโดยใช้การกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ ปมเรื่อง จุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านติดใจ หรือฉุกคิด

2) ฝึกอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องย่อ เรื่องราวความเป็นมาและใจความย่อว่าอย่างไร

(1) ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่องราวที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไรและอื่น ๆ

(2) การตรวจคำตอบ ครูจำเป็นต้องเน้นการตอบปัญหาให้ตรงประเด็นในการฝึกในห้องเรียนให้ชัดเจน (เป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการอ่านในใจ)

3) นำผลของคำตอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปราย ตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียงเพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องได้ถูกต้อง

4) ให้นักเรียนนำผลของคำตอบในข้อ 3 มาตรวจสอบชื่อเรื่องนั้นตรงกับประโยคใดหรือประโยคบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคใดบอกใจความสำคัญของอนุเฉทที่อ่าน ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้น ๆ

5) เรียบเรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเฉทตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้ได้ความต่อเนื่อง อาจสลับตอนก็ได้ (ถ้าได้ความดีกว่า)

6) อ่านทบทวนโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้การฟังตรวจสอบใจความสำคัญ (เรื่องย่อ) นั้นโดยเป็นกลุ่ม หากเป็นรายงานบุคคลให้ใช้การอ่านในใจตรวจสอบเอง

7) กำหนดการตั้งชื่อเรื่อง บอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การสอนอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาวิทยาการต่าง ๆ กิจกรรมการสอนหรือเทคนิควิธีเป็นสิ่งสำคัญควรฝึกให้ผู้เรียนอ่านเพื่อการสื่อสารเน้นให้มีเหตุผลในการอ่านตลอดจนต้องรู้จุดประสงค์ของการอ่านอีกด้วย

2.4.4 การสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะ ขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

วิลเลี่ยม (คมสันต์ เฮ้าเส็ง 2542: 20 อ้างถึงใน Williams, 1968) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นก่อนการอ่าน (Pre – Reading) จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้คือ

(1) เพื่อแนะนำ กระตุ้นความสนใจ ในเรื่องที่อ่าน

(2) เพื่อชักจูงให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนด้วยเหตุผลสำหรับการอ่าน

(3) เพื่อเตรียมตัวในด้านภาษาให้แก่ผู้เรียนก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่อง

2) ขั้นการอ่าน (While – Reading) ขั้นตอนนี้เน้นที่เนื้อเรื่องที่จะอ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

(1) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียน

(2) เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจโครงสร้างของงานเขียนหรือเนื้อหาที่จะอ่าน

(3) เพื่อช่วยขยายเนื้อความของเรื่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3) ขั้นหลังการอ่าน (Post – Reading) ขั้นตอนนี้เน้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ ดังนี้

(1) สามารถถ่ายโอนความรู้ ความคิดในเรื่องที่อ่านแล้ว

(2) สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านเข้ากับความรู้ ความสนใจหรือความคิดเห็นได้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535: 178-179) ได้กล่าวถึงรูปแบบการอ่านไว้ดังนี้

1) ขั้นก่อนการอ่าน (Pre – Reading) เป็นการสร้างความสนใจหรือปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ได้แก่ การคาดคะเนในเรื่องที่จะอ่าน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้เดิม แล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน การคาดคะเนอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยการดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพและ การแสดงท่าทาง

2) ขั้นระหว่างการอ่าน (While – Reading) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมที่ควรจะจัดได้แก่ การลำดับเรื่อง โดยการตัดเรื่องออกเป็นส่วน ๆ อาจเป็นย่อหน้าหรือประโยคก็ได้ แล้วให้ผู้เรียนเรียงลำดับข้อความกันเอง หลังจากนั้นก็เล่าเรื่องโดยสรุป

3) ขั้นหลังการอ่าน (Post – Reading) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน กิจกรรมที่นำมาจัดอาจจะถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 129) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre – Reading Activities) ผู้สอนสามารถทำกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความอยากรู้และสนใจต่อสิ่งที่จะอ่านโดยสร้าง Schema กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะอ่านและสร้างแนวทางในการคิดหาความรู้ใหม่ได้โดยใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น เกม เพลง การแสดงละครใบ้ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กิจกรรมขณะอ่าน (While – Reading Activities) เป็นการเสนอเรื่องที่จะอ่านเป็นครั้งแรกซึ่งอาจจะสามารถอ่านได้ทั้งอ่านออกเสียงและอ่านในใจ ขั้นตอนนี้มีจุดใหญ่ตรงการสร้างกระบวนการคิดด้วยวิธีการต่าง ๆ วิธีที่ง่ายที่สุด คือ การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน คำถามนั้น จะต้องให้เวลาเพียงพอในการคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเองและการถามจะต้องใช้รูปแบบในการถามถึงข้อมูลย้อนกลับและความรู้เพิ่มขึ้นทีละนิด ใช้คำถามย้ำเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเป็นระยะ

ขั้นที่ 3 กิจกรรมหลังการอ่าน (Post – Reading Activities) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสอนอ่านมีจุดประสงค์เพื่อย้ำความเข้าใจของเรื่องที่อ่านให้มากขึ้นและสร้างความประทับใจด้วยกิจกรรมที่สนุกสนาน และเน้นเรื่องการแสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียน

สรุปได้ว่าการสอนอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้กับผู้เรียนอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้อ่านเรื่องแล้วบอกสาระของเรื่องได้ว่าอ่านเรื่องอะไร ตั้งคำถามและหาคำตอบได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

2.5 กลวิธีการพัฒนาทักษะการอ่าน

กลวิธีในการพัฒนาทักษะการอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีดังนี้ (สถาบันภาษาอังกฤษสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551: 183-192)

1. การมองภาพรวม (Previewing) คือ การทบทวนชื่อเรื่อง หัวข้อหลัก และข้อความใต้ภาพเพื่อที่จะสรุปโครงสร้างและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

2. การคาดการณ์ (Predicting) คือ การใช้ข้อความรู้ในเนื้อหาวิชาเพื่อที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาและคำศัพท์และตรวจสอบความเข้าใจ การใช้ความรู้ของรูปแบบสารและจุดประสงค์เพื่อที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับโครงสร้างปริเฉท การใช้ข้อความเกี่ยวกับผู้เขียนเพื่อที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับลีลาการเขียน คำศัพท์และเนื้อหา

3. การอ่านคร่าวๆ (Skimming) และการอ่านเร็ว (Scanning) คือ การสำรวจเนื้อหาเพื่อที่จะหาใจความสำคัญ ระบุโครงสร้างของเรื่อง การคาดการณ์และการยืนยันและการคาดการณ์คำถาม

4. การเดาจากบริบท (Guessing from context) คือ การใช้ความรู้เดิมในเรื่องของเนื้อหาและวิชาความคิดในเรื่องที่อ่านเป็นตัวชี้แนะต่อความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยแทนที่จะหาความหมายของคำจากพจนานุกรม

5. การถอดความ (Paraphrasing) คือ การทบทวนและตรวจสอบความเข้าใจที่อ่านเมื่อถึงตอนท้ายแต่ละตอนโดยการเรียบเรียงข้อความใหม่ นอกจากนี้นักการศึกษาทางด้านการอ่านหลายท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับกลวิธีใช้ในการพัฒนาการอ่าน ดังนี้

อ๊อกฟอร์ด (Oxford, 1990: 58-173) ได้เสนอกลวิธีต่างๆ ที่ผู้อ่านควรได้รับการฝึกเพื่อปรับปรุงทักษะการอ่าน โดยแยกเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

1. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านความจำ กลวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความจำในการอ่าน ได้แก่

1.1 การจัดหมวดหมู่คำศัพท์ (Grouping)

1.2 การนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดเดิม (Associating / Elaborate)

1.3 การนำคำใหม่ไปใช้ในบริบท (Placing New Word into a Context)

1.4 การใช้รูปภาพหรือสร้างจินตนาการ (Using Imagery)

1.5 การใช้แผนภาพ (Semantic Mapping)

1.6 การจำคำหลักหรือคำสำคัญ (Using Keywords)

1.7 การจำคำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายคลึงกันหรือคล้องจองกัน (Representing Sounds in memory)

1.8 การทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียน (Structure Reviewing)

1.9 การใช้ความรู้สึกหรือท่าทางประกอบ (Using Physical Response or Sensation)

1.10 การใช้เทคนิคด้านกลไก (Mechanical Techniques)

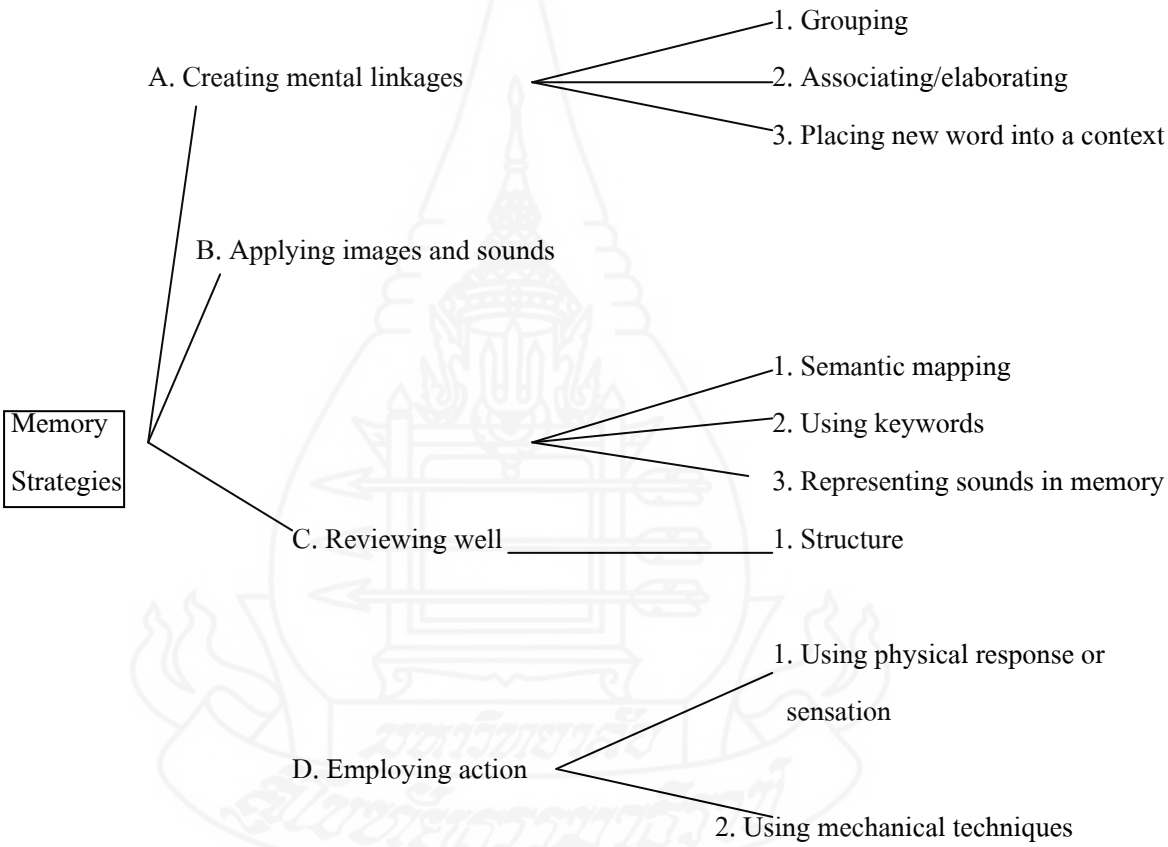

ภาพที่ 2.1 แสดงกลวิธีด้านความจำที่ประยุกต์ใช้ทักษะการอ่าน

2. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านความคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านควรฝึกฝนกลวิธีต่างๆ เหล่านั้น คือ

2.1 การฝึกฝนโดยการอ่านซ้ำ ๆ (Repeating)

2.2 การจดจำและใช้รูปแบบหรือโครงสร้างประโยคที่ตัวท้าย (Formally practicing with Sounds and Writing System)

2.3 การฝึกอ่านสิ่งที่พบในชีวิตจริง เช่น บทความ โฆษณา ฯลฯ

2.4 การจับใจความของเรื่องโดยการอ่านคร่าว ๆ (Skimming) หรือการอ่านเพื่อหาความสำคัญ (Scanning) ในเนื้อเรื่อง (Getting the Idea Quickly)

2.5 การใช้แหล่งข้อมูลในการค้นหาความหมาย เช่น พจนานุกรม ฯลฯ (Using Resources for Receiving and Sending Messages)

2.6 การคิดหาเหตุผลอย่างมีกฎเกณฑ์ (Reasoning Deductively)

2.7 การวิเคราะห์สำนวนโดยการแยกแยะวิเคราะห์เป็นส่วน ๆ (Analyzing Expression)

2.8 การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบด้านเสียง ศัพท์ และโครงสร้างระหว่างภาษาเป้าหมายกับภาษาของตน (Analyzing Contrastively)

2.9 การแปล (Translating)

2.10 การถ่ายโอนความรู้ (Transferring)

2.11 การจดบันทึกย่อ (Taking Notes)

2.12 การสร้างความเด่นให้จับใจความสำคัญ เช่น การขีดเส้นใต้ และการทำเครื่องหมายดอกจัน (Highlighting) เป็นต้น

3. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา เมื่อพบปัญหาทางภาษาในขณะที่อ่าน ผู้อ่านควรใช้กลวิธีการชดเชยความบกพร่องทางภาษา โดยใช้วิธีการเดาอย่างมีเหตุผล (Guessing Intelligently) ซึ่งในการเดานั้นผู้อ่านต้องอาศัยตัวชี้แนะ (Clues) ที่ปรากฏในเรื่องเพื่อนำไปสู่การหาเหตุผลประกอบการเดาหรือทำนายข้อความนั้น ๆ ตัวชี้แนะนั้นอาจเป็นตัวชี้แนะทางภาษาศาสตร์ (Using Linguistic Clues) เช่น รากศัพท์ หน้าที่ของคำ และการชี้แนะอื่น ๆ (Using the Other) เช่น บริบทและสถานการณ์ในเรื่อง เป็นต้น

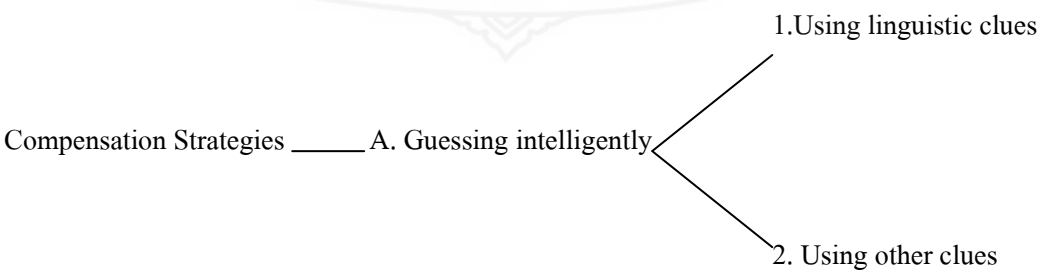

ภาพที่ 2.2 แสดงกลวิธีความรู้ความเข้าใจที่ประยุกต์ใช้ในทักษะการอ่าน

กลวิธีในการอ่านข้างต้นเป็นกลวิธีโดยตรง นอกจากนี้ยังมีกลวิธีโดยอ้อมที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีอภิปัญญา ผู้อ่านสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของตนได้ ดังต่อไปนี้

1.1 ดึงความสนใจของตนไว้ที่เนื้อเรื่องที่อ่าน (Overviewing and linking with already Know Material)

1.2 นึกถึงความรู้เดิมของตน แล้วนำมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ (Paying Attention)

1.3 พยายามหาวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตนเอง (Finding out about Language Learning)

1.4 จัดสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน ได้แก่ บรรยากาศ อุณหภูมิ และแสงสว่าง (Organizing)

1.5 กำหนดเป้าหมายในการอ่าน (Setting and Objectives)

1.6 การวางแผนการอ่านที่เหมาะสม (Planning for Language Task)

1.7 การค้นหาโอกาสในการฝึกปฏิบัติ (Seeking Practice Opportunities) ควบคุมและตรวจสอบ โดยค้นหาข้อผิดพลาดและแนวทางแก้ไข (Self-Monitoring) ประเมินความก้าวหน้าในการอ่านของตนเอง (Self-Evaluating)

2. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีทางด้านจิตพิสัย ผู้อ่านที่ประสบผลสำเร็จจะเป็นผู้สามารถควบคุมอารมณ์ และมีทัศน์คติที่ดีต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสามารถส่งเสริมการอ่าน ปัจจัยด้านจิตพิสัย ดังนี้

2.1 ลดความตื่นกลัว (Lowering your Anxiety) เช่น อ่านหนังสือบันเทิงหายใจลึกๆ รวมทั้งเพลงเบาๆ ในขณะที่อ่าน

2.2 ส่งเสริมให้กำลังใจตนเอง (Encouraging yourself)

2.3 สนใจและตรวจสอบอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติตนเอง

3. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านสังคม การเรียนรู้ภาษาจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ นอกจากนี้กลวิธีด้านสังคมจะช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มความสามารถในการพัฒนาความเข้าใจความคิด และความรู้สึกต่อผู้อื่นได้ กลวิธีเหล่านี้ ได้แก่

3.1 การถาม (Asking for Clarification or Verification)ได้แก่ การถามเพื่อขอคำอธิบาย หรือขอคำยืนยัน

3.2 การอ่านร่วมกับผู้อื่น (Cooperating with peers) คือ การอ่านเป็นคู่ หรืออ่านเป็นกลุ่ม จะช่วยเพิ่มทักษะทางการอ่านและการคิด อีกทั้งช่วยลดบรรยากาศของการแข่งขัน

3.3 การทำงานร่วมกับผู้ที่มีประสิทธิภาพทางภาษา (Cooperating with Proficient Users of the New Language)

3.4 การพัฒนาความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของผู้อื่น (Developing Cultural understanding)

3.5 การคำนึงถึงความคิดความรู้สึกของผู้อื่น (Becoming Aware of Others' Thought and Feelings)

โคเฮ็นและโฮเซนเฟลด (Cohen, 1998 and Hosenfeld, 1984) ยังได้เสนอกลวิธีที่พัฒนาทักษะการอ่านไว้ดังนี้

1. เข้าใจจุดประสงค์ของการอ่าน (Understand the Purpose) ผู้อ่านจำเป็นต้องมีเหตุผล สำหรับการอ่านซึ่งช่วยในการตัดสินใจของประเภทการอ่านที่ต้องใช้ เช่น การอ่านคร่าวๆ (Skimming) หรืออ่านเพิ่มหาส่วนที่สำคัญ (Scanning)ในเนื้อเรื่อง เป็นต้น

2. ใช้ตัวรวบรวม (Advance organizer) คือ องค์ประกอบของข้อความที่ช่วยให้ผู้อ่านสร้างความคาดหวังเกี่ยวกับเนื้อหา ประกอบด้วย

2.1 การหาหัวเรื่องหลัก (Titles) และหัวเรื่องรอง (Subtitles)

2.2 การหาภาพประกอบ

2.3 การหาโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นรูปแบบใด เช่น จดหมาย รายงานการวิจัย

นวนิยาย และตำรา เป็นต้น

3. ใช้องค์ความรู้เดิม (Use your Background Knowledge) ผู้อ่านควรจะนำความรู้เดิมมาใช้ในการอ่าน ผู้อ่านจะพบว่าเรื่องที่อ่านง่ายและคุ้นเคยกับเรื่องที่อ่านเพราะว่าผู้อ่านสามารถเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้ได้

4. ใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ (Use your Linguistic Knowledge) ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางภาษา เช่น การวิเคราะห์คำ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคและตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของข้อความในกระบวนการอ่าน

5. เดาความหมายจากคำที่ไม่รู้มาก่อน (Try to Guess the Meaning of unknown Words) เช่น การใช้บริบท (Context) หมายถึง สิ่งที่มาก่อนและมาหลังคำ หรือการมองหาหน้าที่ของคำหรือส่วนประกอบของคำ เช่น อุปสรรค (Prefix) และปัจจัย (Suffix)

6. สร้างคาดเดา (Make Predictions) ผู้อ่านควรจะเดาว่าผู้เขียนจะเขียนอะไรต่อไป รวมทั้งอาจจะมีการตั้งคำถามเกิดขึ้นในใจหรืออาจจะสร้างคำถามในขณะที่อ่าน

7. ระบุใจความหลัก (Identify Main Idea)

8. อ่านวลีอย่างกว้างๆ (Read in Broad Phrase) วลีในที่นี้ หมายถึง กลุ่มคำที่แสดงความคิดผู้อ่านควรจะพยายามทำให้เป็นนิสัยในการกวาดสายตา เพื่อหาข้อมูลเพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์มากกว่าคำต่อคำ

9. ใช้พจนานุกรมด้วยความระมัดระวัง (Use Dictionary with Care) ผู้อ่านไม่ควรใช้พจนานุกรมบ่อยครั้งเกินไปเพราะจะรบกวนการอ่านหรือทำให้หันเหไปจากเรื่องที่อ่าน

10. การเขียนโครงร่าง (Write an Outline)โครงร่างหรือแผนการหรือการรวบรวมของเนื้อหา ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อหลักและความคิด ในโครงร่างนั้นความคิดโดยทั่วไปจะอยู่ทางซ้าย รายละเอียดเฉพาะจะถูกย่อหน้าไว้ข้างขวา

11. ทำบันทึกย่อแบบ ที (Take Notes on T-list) เมื่อผู้อ่านกำลังเรียนรู้ข้อมูลใหม่จำเป็นต้องบันทึกทุกย่อหน้า เพื่อจะได้จดจำข้อมูลนั้น โดยเขียนใจความหลักหรือมโนทัศน์ไว้ทางซ้ายของ T-list แล้วเขียนรายละเอียดของใจความหลักไว้ทางขวา

12. ทำสรุปย่อ (Make Ongoing Summaries) คือ การจำแนกใจความหลักและใจความสนับสนุนจากรายละเอียดที่ไม่สำคัญ

13. เลือกกลวิธีที่เหมาะสม (Choose Appropriate Strategies) ผู้อ่านต้องตระหนักถึงกลวิธีที่หลากหลาย โดยที่ต้องวางแผน ตรวจสอบ ประเมินกลวิธีที่ใช้ และเลือกใช้กลวิธีที่มีประสิทธิภาพ

14. อ่านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น (Read English More) อ่านภาษาอังกฤษทุกวันโดยทำเป็นนิสัยโดยเลือกเนื้อหาที่เหมาะและตรงตามความสนใจ

15. เรียนรู้ที่จะประเมินตัวเอง (Learn to Assess Yourself)

แอนเดอร์สัน(Anderson, 1999: 82-83)ได้จำแนกกลวิธีมาใช้ในการอ่านเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลวิธีการอ่านด้านความรู้ความคิด (Cognitive reading strategies) ประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

1.1 การทำนายเนื้อหาต่อไปของบทอ่าน

1.2 การใช้พื้นความรู้เดิมภาษาที่สองในการช่วยเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักหรือเนื้อหาที่ไม่เข้าใจการเขียนสรุปสั้นๆ

2. กลวิธีการอ่านด้านอภิปัญญา (Metacognitive Reading Strategies) ประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

2.1 การตั้งเป้าหมายเพื่อช่วยกำหนดขอบเขตสิ่งที่สำคัญในการอ่าน

2.2 การประเมินสิ่งที่เรียนรู้และความเข้าใจในการอ่าน

3. กลวิธีการอ่านแบบทดแทน (Compensating Reading Strategies) ประกอบด้วยกลวิธี ดังต่อไปนี้

3.1 การจดข้อความเพื่อช่วยบันทึกรายละเอียดที่สำคัญของบทอ่าน

3.2 การใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อให้จดจำข้อมูลที่อ่านได้

3.3 การแบ่งกลุ่มคำศัพท์ตามความหมายเพื่อให้จำศัพท์ได้ดีขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดกลวิธีในการพัฒนาทักษะการอ่านดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการอ่านต้องอาศัยกลวิธีที่หลากหลายเริ่มตั้งแต่กลวิธีด้านความจำ เช่น คำศัพท์ รูปภาพ สัญลักษณ์ โครงสร้างประโยค กลวิธีด้านความคิด กลวิธีอภิปัญญา กลวิธีด้านจิตพิสัย กลวิธีด้านสังคม กลวิธีด้านการชดเชยบกพร่องในการใช้ภาษาและกลวิธีการอ่านแบบทดแทน ล้วนเป็นเทคนิคหรือกลวิธีที่ผู้เรียนสามารถที่เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อและบทอ่าน ทั้งนี้ผู้เรียนอาจใช้องค์ความรู้เดิมประกอบการฝึกฝน ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นกิจนิสัยยิ่งก่อให้เกิดความชำนาญในอ่านยิ่งขึ้น

3. การวัดและประเมินผลทักษะทางภาษา

3.1 แนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนจะต้องจัดทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่างและหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนและจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ระดับบุคคล สถานศึกษาและประเทศ รวมทั้งมีความเป็นสากลระดับนานาชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จึงต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและสมรรถนะตามเป้าหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ผลการประเมินจะต้องจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับติดตาม กำกับ สนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล การเรียน ระบบการวัดและประเมินผล จึงเน้นไปที่การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน ซึ่งนำไปสู่การชี้ให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและสภาพจริงของการเรียนการสอนจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออก (Student Performance) สะท้อนให้เห็นความสามารถที่

หลากหลายและสอดคล้องกับสมรรถนะที่แท้จริงจากการลงมือปฏิบัติจริง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ข้อมูลที่นำมาประเมินต้องมาจากแหล่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและช่วยเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินควบคู่กันตลอดช่วงระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง แนวคิดในการประเมินจึงมุ่งที่จะประเมินทั้งกระบวนการ(Process) ผลการปฏิบัติหรือผลงาน (Product) การออกแบบการประเมินชั้นเรียน จึงต้องให้ครอบคลุมทั้งการประเมินพัฒนาการ การประเมินกระบวนการเรียนรู้ การประเมินผลสัมฤทธิ์และการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อชี้ให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อนและความก้าวหน้าของผู้เรียน หรือประเมินความสามารถรวบยอดสุดท้าย เพื่อตรวจสอบเป้าหมายของการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 2.3

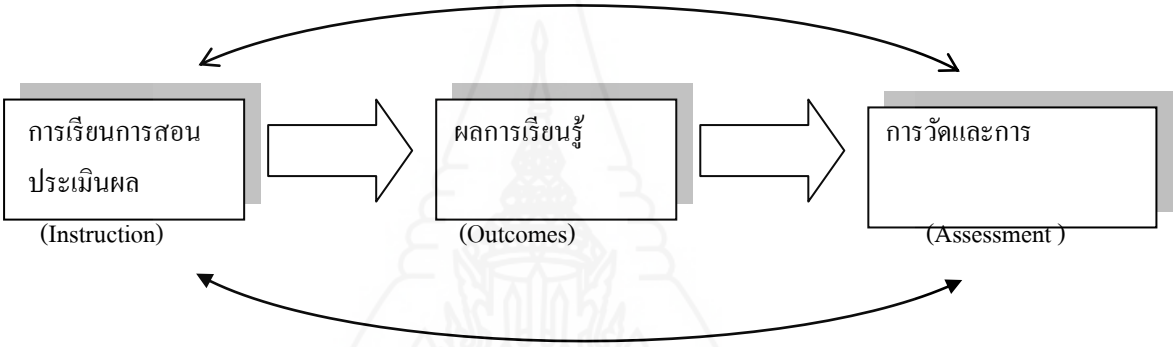

ภาพที่ 2.3 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ที่มา: จาก http://www.carla.umm.edu/assessment/VAC

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปตามลักษณะดังกล่าว ผู้สอนจึงต้องวางแผนการประเมินไปพร้อมๆ กับวางแผนการสอน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผล การวางแผนการประเมินเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนการสอน ไม่ใช่กระบวนการที่เพิ่มเข้าไปในช่วงสรุปผลการสอน และหากได้มีการวางแผนการประเมินโดยรวมอย่างรอบคอบมีเหตุผล เป็นลำดับขั้นตอน ในขณะที่มีการวางแผนจัดกิจกรรมในหน่วยการสอน จะเป็นแนวทางที่ดีที่ทำให้เกิดความแน่ใจและรับประกันได้ว่า บรรดาองค์ประกอบต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในการจัดการเรียนการสอนจะมีการเชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผลที่ได้รับจากการสอนจะมีความชัดเจนต่อทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน

ขั้นตอนการวัดและการประเมินผลทางภาษา

เพื่อให้การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอน และสามารถสะท้อนผลการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้จริง (กิ่งแก้ว อารีรักษ์ 2546: 69-70) ได้เสนอขั้นตอนการวัดและประเมินผลทางภาษา ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด (Purpose) ได้แก่ ระบุเป้าหมายของการประเมินและวิธีการตามลำดับขั้นตอนโดย จะต้องสัมพันธ์กับรูปแบบการประเมินผลที่จะนำมาใช้ นักเรียนจะต้องรู้เป้าหมายของการสอนว่าเมื่อจบแล้วจะต้องทำอะไรได้ รวมทั้ง รู้เกณฑ์การวัดด้วย

2. การวัดผล (Measurement) เป็นการเปิดโอกาสให้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามจุดมุ่งหมายในการวัดที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นเรียน ซึ่งจะช่วยทำให้การประเมินผลชัดเจนขึ้น การดำเนินการมีดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่เราต้องการวัด

2.2 จัดระบบข้อมูล ศึกษาหรือลงรหัสข้อมูลที่ได้มาและจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อการแปลผล

2.3 การเปลี่ยนแปลงดึงเอาความหมายที่เป็นไปได้มาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการวัดผล

3. การตัดสิน (Judgment) เปิดโอกาสให้เข้าใจความหมายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการวัดผล

4. การประเมินผล (Decision Making) เปิดโอกาสให้มีการให้ความรู้ จัดกลุ่มกิจกรรมตามที่จำเป็น การดำเนินการแก้ไขตามประสบการณ์การเรียนรู้การตัดสินผลการพัฒนาการที่สัมพันธ์กับการบรรลุจุดหมายปลายทางของนักเรียน

การกำหนดจุดประสงค์ในการจัดต้องระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติให้ชัดเจนให้นักเรียนรับรู้ว่าภาระงานที่ต้องทำคือ อะไร และต้องให้เป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งครูผู้สอนและนักเรียน ความรู้และความสามารถทางภาษาที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นสมรรถภาพและสมรรถภาพภายในตัวของนักเรียน จะสามารถวัดได้จากการปฏิบัติจริงของนักเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องพยายามกำหนดตัวชี้วัดที่สังเกตได้เพื่อยืนยันให้ได้ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้มีความรู้ความสามารถทางภาษาในเรื่องเหล่านั้นจริงๆ ตัวชี้วัดเหล่านี้ มักระบุเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ ความรู้ ความสามารถที่คาดหวังจะให้เกิดในตัวผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ นั้น นักการศึกษาต่างกำหนดระดับขั้นความสามารถของการเรียนรู้ทางภาษาไว้แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นว่าสามารถนำมาเทียบเคียงกันได้ ดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 การเปรียบเทียบระดับชั้นความสามารถ (TAXONOMIES)

Bloom	V.et G. de Landsheere	Rebecca Valette
Knowledge(ความรู้)	Mastery (ความรอบรู้)	Automatism (ปฏิบัติตาม)
Comprehension (ความเข้าใจ)		Knowledge (ความรู้)
Application (นำไปใช้)	Transfer (ถ่ายโอน)	Transfer (ถ่ายโอน)
Analysis (วิเคราะห์)		
Syntheses (สังเคราะห์)	Expression	Communication (สื่อสาร)
Evaluation (ประเมินค่า)	(การแสดงออกทางภาษา)	Criticism (วิพากษ์วิจารณ์)

นอกจากจุดประสงค์ตามระดับขั้นความสามารถแล้ว แนวคิดหลักที่สำคัญที่ควรเน้นและมีความเกี่ยวพันกันมากที่สุดกับการประเมินผลก็คือ ครูผู้สอนจะต้องกำหนดจุดประสงค์ด้านทักษะและเจตคติค่านิยมไว้พร้อมๆ กัน กับการกำหนดผลที่คาดหวังจากเนื้อหาที่สอนไม่ว่าหัวข้อหน่วยการสอนจะเป็นเรื่องใด ทักษะการเรียนรู้บางอย่าง เช่น กระบวนการคิด พฤติกรรมทางสังคมและเจตคติที่มีต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน เนื้อหา หรือ การเรียน สามารถนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์และเป็นส่วนหนึ่งของแผนการสอนการประเมินผลได้

การประเมินผลต้องมีตารางการสังเกตที่มีเกณฑ์ซึ่งครูผู้สอนเลือกมา เพื่อใช้ตัดสินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน การเลือกเกณฑ์ต้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ในการวัดของครูผู้สอนหรือสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียนตามผลที่คาดหวังและสอดคล้องกับคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องประเมินตามข้อมูลที่ได้รับ ผู้สอนสามารถสร้างเครื่องมือวัดหรือวิธีการวัดและกำหนดระยะเวลาในการวัดได้ด้วยตนเอง แต่ต้องให้เหมาะสมกับเนื้อหาความรู้ความสามารถหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดและให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

3.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน

สำหรับการออกแบบการประเมินทักษะทางภาษาดังกล่าว ผู้สอนต้องกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมินให้ชัดเจนตามสมรรถภาพในการสื่อสาร โดยอาจแยกเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ในการประเมิน ดังนี้

1) ประเมินเนื้อหาทางภาษาหรือการใช้ภาษา ผู้สอนสามารถประเมินได้ดังนี้

(1) ประเมินเนื้อหาย่อยๆที่เป็นองค์ประกอบของประโยค จะมุ่งวัดที่ไวยากรณ์ คำศัพท์ การออกเสียง

(2) ประเมินวิธีการที่นักเรียนนำเอาองค์ประกอบเหล่านี้มารวมกันในขณะที่ใช้ภาษา

2) ประเมินสมรรถภาพทางภาษา ผู้สอนสามารถประเมินได้ดังนี้

(1) ประเมินการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลตามสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

(2) ประเมินความสละสลวยในการลำดับความทางภาษาสมรรถนะทางการเรียบเรียงถ้อยคำ

(3) ประเมินกลวิธีในการสื่อสาร วิธีการหาข้อมูล การแก้ปัญหาในการพูด

3) ประเมินการเรียนรู้ภาษาผู้สอนสามารถประเมินดังนี้

(1) ความสามารถในการใช้พจนานุกรม

(2) ความสามารถในการหาความหมายของคำที่ไม่รู้จัก

(3) ความสามารถในการใช้ภาษาในการถามเพื่อแสวงหาคำตอบ

4) ประเมินทักษะการเรียนรู้ทั่วไป ผู้สอนสามารถประเมินดังนี้

(1) การทำงานร่วมกันในกลุ่ม

(2) การรู้จักตนเองว่า รู้อะไร และยังจำเป็นต้องเรียนรู้อะไร

(3) กลวิธีในการหาข้อมูลที่ไม่รู้

(4) การปฏิบัติตามคำสั่งในการทดสอบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลทางภาษาต้องสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน ต้องรู้ว่าเมื่อสอนจบแล้วต้องทำอะไร รู้จักเกณฑ์การวัด วิธีการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินและแปลผล การกำหนดจุดประสงค์ตามระดับขั้นความสามารถควรกำหนดด้านทักษะ เจตคติและค่านิยมไปพร้อมๆกัน นอกจากนี้ ในการออกแบบประเมินทักษะทางภาษาควรแยกออกเป็นประเด็นตามสมรรถภาพในการสื่อสารและวัตถุประสงค์ในการประเมิน

3.1.2 การวัดและการประเมินผลทักษะการอ่าน

การวัดและประเมินผลในแต่ละครั้งจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า กระทำไปเพื่ออะไร ในส่วนของการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น จะต้องวัดตามแนวของหลักสูตร คือวัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การวัดและประเมินผล จึงจะมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัดให้ชัดเจน

การวัดและประเมินผลการอ่านก็เช่นกัน คุณลักษณะที่ต้องการวัด สามารถกำหนดได้ในรูปที่เป็นความหมายหรือขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น โดยวัดในรูปของพฤติกรรมการอ่านที่แสดงออกมาให้ครอบคลุมคุณลักษณะด้านการอ่านที่กำหนดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งต้องวิเคราะห์ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรว่านักเรียนควรจะมีคุณลักษณะเป็นเช่นใดแล้ว จึงกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนจึงทำการวัดและประเมินผล

3.1.3 หลักการวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน

การอ่านเป็นพฤติกรรมด้านการรับสาร ซึ่งเป็นความสามารถในการรับรู้สัญลักษณ์หรือภาพที่เห็นทางตาแล้วแปลความหมาย การอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

การอ่านออกเสียง คือ การรับรู้ตัวอักษร สัญลักษณ์ต่าง ๆ แล้วแปลเป็นเสียง จากนั้นจะแปลเสียงเป็นความหมาย และเกิดการรับรู้ความหมาย โดยผ่านกระบวนการคิด

การอ่านในใจ คือ การรับรู้ตัวอักษร สัญลักษณ์ต่าง ๆ และแปลอักษรเป็นความหมายและรับรู้ความหมายโดยผ่านกระบวนการคิด

ความมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงได้อย่างชัดเจน ถูกต้องตามอักขรวิธี และคล่องแคล่ว สามารถจับใจความที่อ่านละอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน รวมทั้งรักการอ่านคือ ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการตรวจสอบความสามารถของทักษะการอ่านจะต้องวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งลักษณะการวัดทักษะการอ่านควรมีดังนี้

1. การอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องราว
2. การหาความหมายของคำ
3. การแปลความและจับใจความจากข้อความหรือเรื่องราว
4. พฤติกรรมการอ่านต่างๆ

สาระสำคัญของการวัดและการประเมินผลทักษะการอ่าน มีดังนี้

1. การวัดและการประเมินผลทักษะการอ่านจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสามารถวัดพฤติกรรมให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของ บลูม (Benlamin S.Bloom) คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (อนงค์ อนุรักษ์ 2548: 27-29)

1.1 ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นความสามารถของสมองในการคิดสิ่งต่างๆ ซึ่งมักจะเป็นเรื่องของความถนัดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่า เป็นต้น

1.2 ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นเรื่องของความรู้สึกทางจิตใจของมนุษย์ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม ความพึงพอใจ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ การรับรู้ การตอบสนอง การจัดระบบคุณค่า การสร้างคุณค่าและ การสร้างลักษณะนิสัย เป็นต้น

1.3 ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นความสามารถในการปฏิบัติ ในกิจกรรมต่างๆ ทั้ง 3 ด้าน มีลักษณะเป็นลำดับขั้น โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เข้าใจ แปลความ ตีความ วิเคราะห์ความสำคัญ จนเกิดความรู้สึกชอบ สนใจ พึงพอใจต่อการอ่านปฏิบัติบ่อยๆ จนเกิดทักษะพิสัย อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว ได้แก่ การทำเลียนแบบ การทำตามแบบ การทำอย่างถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่องและการทำเองโดยธรรมชาติ

2. การวัดและการประเมินผลทักษะการอ่านจะต้องประเมินสมรรถภาพ 6 สมรรถภาพ คือ

2.1 สมรรถภาพที่ 1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน

2.2 สมรรถภาพที่ 2 อ่านออกเสียง

2.3 สมรรถภาพที่ 3 อ่านในใจและจับใจความของเรื่องที่อ่าน

2.4 สมรรถภาพที่ 4 อ่านมีวิจารณญาณ

2.5 สมรรถภาพที่ 5 รักการอ่าน

2.6 สมรรถภาพที่ 6 มีนิสัยที่ดีในการอ่าน

3. การวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน สามารถวัดได้ด้วยวิธีการหลายวิธี เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบการทดสอบ แบบการสังเกต แบบสัมภาษณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นในการวัดและประเมินผลการอ่านที่ดี ต้องสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดและครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3

ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย ตลอดจนการประเมินสมรรถภาพ 6 สมรรถภาพ โดยสามารถเลือกวิธีการที่ หลากหลาย

สุนันท์ ศลโกสุมและกรรณิการ์ ยุกติรัตน (2535: 318-325) กล่าวว่า การอ่านในใจ เป็นพฤติกรรมที่มีพื้นฐานมาจากการอ่านออกเสียง ในเรื่องของการอ่านที่ผู้อ่านคำ กลุ่มคำและประโยคที่เป็นข้อความโดยวิธีไม่ออกเสียง การวัดพฤติกรรมด้านการอ่านในใจนี้ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้อ่านเรื่องแล้วเกิดพฤติกรรมความเข้าใจการวิเคราะห์ และการประเมินค่าขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในใจ ซึ่งต้องการให้เกิดกับผู้เรียนนั้น จะเป็นพฤติกรรมความเข้าใจ การวิเคราะห์และการประเมินค่า ดังนี้

ตารางที่ 2.10 การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับพฤติกรรมและความสามารถในการแสดงออก

พฤติกรรม	ความสามารถในการแสดงออก
ความเข้าใจ	การแปลความหมายของคำศัพท์ ข้อความ ประโยค การตีความหมายของข้อความ การขยายความจากข้อความหรือประโยค การเปรียบเทียบความหมายของข้อความ
การวิเคราะห์	การจับใจความสำคัญ การกำหนดชื่อเรื่อง ลักษณะของข้อความ ความสำคัญของข้อความ ความสอดคล้องหรือขัดแย้งของข้อความ ข้อความนี้กล่าวในทำนองใด ความสำคัญของข้อความ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับบุคคล หลักการของข้อความนี้อยู่ที่ตอนใด สาระสำคัญของเรื่อง ข้อความ
การประเมินค่า	คุณค่าที่ได้จากข้อความ ลักษณะเด่นของข้อความ

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่เกี่ยวกับการอ่าน ในใจ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละรายวิชาสามารถสรุปได้ดังนี้

- ข้อความที่เป็นบทสนทนา
- ข้อความที่เป็นประเภทร้อยแก้วและข้อความประเภทอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

การกำหนดเนื้อหาเหล่านี้ ต้องกำหนดตามคำอธิบายรายวิชาที่ได้ระบุไว้ การระบุเนื้อหานี้จะเป็นการระบุอย่างกว้างๆ เช่น การอ่านบทความทางวิชาการ เนื้อหาที่เป็นข้อความ ที่จะนำมาใช้เป็นข้อสอบอ่านจะนำมาจากไหนก็ได้ เช่น บทความทางวิชาการจากนิตยสาร จากรายงาน หรืออื่นๆ ที่มีลักษณะเนื้อหาเหมือนที่หลักสูตรกำหนด คือ เป็นบทความทางวิชาการหรือบทความ บทสนทนาหรือผู้ออกข้อสอบจะเป็นผู้แต่งเองก็ได้

ดังนั้น วิธีวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่เกี่ยวกับการอ่านในใจ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบวัดได้ดี โดยจะมุ่งเน้นวัดพฤติกรรมความเข้าใจ การวิเคราะห์ และการประเมินค่า เครื่องมือการวัดในครั้งนี้ จึงเน้นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบรูปแบบของเครื่องมือก็คือ กำหนดส่วนที่เป็นข้อความให้ผู้ถูกสอบอ่านข้อความนั้น แล้วมีคำถามถามเกี่ยวกับข้อความนั้นเป็นจุดๆ ไป การตอบให้ตอบโดยยึดเนื้อความตามที่อ่านเป็นหลักในการตอบ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

3.2.1 การเลือกเครื่องมือวัดผลการอ่าน

พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนจะเปลี่ยนแปลงไปมากหรือน้อย จำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการวัดผลการอ่านมีหลายชนิด แต่โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังที่สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532: ข) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดผลการอ่านสรุปได้คือ เครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างเป็นทางการ มีลักษณะดังนี้

1) เครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีความเที่ยงร้อยละ 60 หรือ 0.60 ขึ้นไป ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ ร้อยละ 20 หรือ 0.20 ขึ้นไป ส่วนค่าความยากง่ายในขอบเขต 0.20-0.80

2) เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสอนอ่าน

3) มีการบริหารเครื่องมือที่ชัดเจน เช่น การกำหนดเวลาในการทำ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารทำข้อสอบ และการให้คะแนน รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติเหมือนกัน ไม่ว่าจะนำเครื่องมือชนิดนี้ไปใช้ ณ ที่ใด

4) นำคะแนนที่ได้มาทำการเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร เพื่อพิจารณาความสามารถของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด

เครื่องมือวัดผลอย่างเป็นทางการมีหลายอย่าง แต่ละอย่างจะมีข้อปฏิบัติที่แตกต่างกันไป ผู้ที่ใช้เครื่องมือแบบใดจึงควรศึกษาวิธีการใช้และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารเครื่องมือของแบบนั้น เพื่อช่วยให้ผลที่ได้มีความน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างไม่เป็นทางการ มีลักษณะดังนี้

1) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เฉพาะวัตถุประสงค์บางอย่าง ที่ต้องการฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะการอ่านในเรื่องนั้น เพื่อใช้เป็นแบบฝึกหัด ดังนั้น เครื่องมือประเภทนี้จึงไม่ได้ผ่านการหาค่าความเที่ยง เพราะครูต้องสร้างให้ทันเวลา ในการใช้ฝึกนักเรียน

2) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบฝึกหัด ตามจุดมุ่งหมายที่ครูกำหนดไว้ในการสอนอ่านแต่ละครั้ง ดังนั้นรูปแบบของเครื่องมือ ประเภทนี้อาจจะมีลักษณะเติมคำ จับคู่ ถูกผิด และตอบคำถาม หรือแบบอื่น ๆ ที่ครูพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม และเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะฝึกฝนให้ตนมีพัฒนาการในการอ่านเพิ่มขึ้น

3) เป็นเครื่องมือที่ต้องการให้นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องทุกข้อ ถ้านักเรียนทำผิดข้อใด ครูจะพยายามอธิบายให้เข้าใจเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องต่อไป

4) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ดังนั้นจึงมีหลายชุดและหลายแบบสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง กลาง และต่ำ แม้จะเรียนอยู่ระดับชั้นเดียวกันนักเรียนก็อาจใช้เครื่องมือต่างกันตามระดับความสามารถของตน

5) เป็นเครื่องมือที่ไม่กำหนดเวลาในการทำ ขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการอ่าน ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงอาจใช้เวลาน้อยและทำเครื่องมือได้หลายชุด ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำที่ต้องใช้เวลามากกว่าและทำเครื่องมือได้จำนวนน้อยกว่า

6) พิจารณาความก้าวหน้าหรือพัฒนาการในการอ่านของนักเรียนแต่ละคนโดยไม่นำผลมาเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากร หรือนักเรียนทั้งหมด

เครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างไม่เป็นทางการจึงมีลักษณะตรงกันข้ามกับเครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างเป็นทางการ การสร้างจึงง่ายและสะดวกกว่าเครื่องมือวัดผลอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม เมื่อสร้างขึ้นแล้วจะใช้ได้เฉพาะเรื่องและเฉพาะกลุ่มนักเรียนเท่านั้น เพราะเป็นเครื่องมือที่ไม่ได้หาประสิทธิภาพ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532: ข) ได้กล่าวถึงประเภทของเครื่องมือวัดผลการอ่านอย่างเป็นทางการไว้หลายประเภท สรุปได้ว่า เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้คือ เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน จะใช้วัดเมื่อนักเรียนได้รับการฝึกอ่านมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นการ

วัดผลเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในการอ่านของกลุ่มเพื่อพิจารณาความแตกต่าง เครื่องมือวัดวุฒิปัญญา จะใช้วัดความสามารถทางภาษาที่นักเรียนได้รับจากการเรียนและประสบการณ์ทางบ้าน เครื่องมือวัดความพร้อมในการอ่าน จะใช้วัดเพื่อนำผลมาพิจารณาการจัดกิจกรรมการสอนอ่านอย่างเป็นทางการ เครื่องมือวิเคราะห์จุดบกพร่องในการอ่าน จะใช้วัดข้อบกพร่องเฉพาะอย่างเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการอ่าน และประการสุดท้ายเครื่องมือวัดเจตคติและความสนใจในการอ่าน จะใช้วัดเพื่อนำผลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนต่อไป

เครื่องมือวัดผลอย่างไม่เป็นทางการ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532: ข) กล่าวไว้สรุปได้ว่า ที่นิยมใช้เครื่องมือวัดความเข้าใจในการอ่านแบบสุ่มข้อความจากเรื่องที่เคยอ่านมาแล้ว เครื่องมือวัดผลการอ่านเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด และเครื่องมือวัดผลการอ่านแบบเติมคำ เครื่องมือเหล่านี้มักจะสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน และใช้บทอ่านที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว สร้างเป็นแบบฝึกหัดให้น่าสนใจโดยอาจใช้ตัวหนังสือที่มีภาพประกอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาความเหมาะสมของครูผู้สอนอ่าน

จากที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่าการสอนอ่านที่ดีจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดผลทั้งสองประเภทควบคู่กันไปส่วนจะเลือกใช้รูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านของครูต้องการจะรู้ผลเกี่ยวกับด้านใดควรเลือกใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น

3.2.2 แนวคิดการจัดระดับพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด

การตรวจสอบความรู้ ทักษะ ความสามารถของผู้เรียนจะดูจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ ศึกษาพฤติกรรมเหล่านี้เกี่ยวกับการแสดงออกทางปัญญาและการคิด นักเรียนชั้นนำทางการศึกษาได้นำพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นมาจัดประเภทอย่างเป็นระบบเรียกว่า Taxonomy of Education Objectives เพื่อช่วยในการเขียนจุดประสงค์ทางการศึกษาและเอื้อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการสอนและการประเมินผลสำหรับในด้านการวัดผลประเมินผล คำที่บ่งบอกพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เหล่านี้ที่เป็นโครงสร้างที่ใช้อ้างอิงในการสร้างคำถามและจัดประเภทของคำถามว่าวัดกระบวนการทางปัญญาที่อยู่ในระดับพื้นฐานหรือระดับสูงระบบที่รู้จักกันดีทางการศึกษา และเป็นกรอบแนวคิดที่มีทฤษฎีและการปฏิบัติที่หยั่งรากลึก คือ Bloom’s Taxonomy (1956) และ Bloom’s Revised Taxonomy (2001) ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุง โดย Anderson และ Krathwohl

นอกจากนี้ในปัจจุบัน Wiggins และ McTighe ได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงในสิ่งที่เรียนผ่านการปฏิบัติจริงเพราะมีคุณค่า เนื่องจากทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับในชั้นเรียนมาแก้ปัญหา ผลิตและสร้างสรรค์ Wiggins และ McTighe

ได้จำแนกความเข้าใจอย่างแท้จริงเป็น 6 มิติ เรียกว่า The Six Facets of Understanding โดยระบุว่า เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ผู้เรียนสามารถอธิบายได้ ตีความได้ ใช้ความรู้ได้ ประเมินมุมมองต่างๆ ได้มีความเข้าใจผู้อื่นและมีความเข้าใจตนเอง

นักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้รวบรวมความหมายและความสำคัญที่บ่งบอกการปฏิบัติทั้งที่เป็น Bloom's Taxonomy, Bloom's Revised Taxonomy และ The Six Facets of Understanding ไว้ในใบความรู้นี้เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน Bloom's Taxonomy of Education Objectives

Bloom (1956) จำแนกการเรียนรู้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาหรือทักษะการคิด (Cognitive domain) ด้านอารมณ์ (affective domain) และด้านทักษะทางกาย (psychomotor domain) ทั้ง 3 ด้านมิได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด มีแต่ความเหลื่อมซ้อนกันด้านปัญญาหรือทักษะการคิดเป็นด้านที่มีการนำไปใช้มากที่สุด ทั้งในการออกแบบหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ซึ่ง Bloom จัดการเรียนรู้ทางปัญญาไว้เป็น 6 ระดับ เรียนจากระดับพื้นฐานถึงระดับสูง ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าโดยระดับความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ จัดเป็นทักษะการคิดระดับพื้นฐาน สำหรับการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า เป็นทักษะการคิดระดับสูง แต่ละระดับมีคำกริยาสำคัญที่บ่งชี้พฤติกรรมกำกับไว้ทำให้ครูผู้สอนพอใจเพราะใช้ง่าย นอกจากนี้ยังมีการจัดทำเป็นตารางหรือแผนภูมิแบบต่างๆ ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายสู่การทำกิจกรรมในชั้นเรียน ดังนี้

ตารางที่ 2.11 Bloom's Taxonomy และคำสำคัญที่ช่วยในการสร้างข้อคำถาม

ระดับของกระบวนการทางปัญญา	ทักษะที่แสดงออก (ตัวอย่าง)	คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
ความรู้	-สังเกตแล้วจำข้อมูล - ความรู้ข้อมูล วันที่ เหตุการณ์ สถานที่ - ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดสำคัญ - ความรู้ในเนื้อหาวิชา	จัดทำรายการ(list) แสดง (show) ระบุ (define) ติดป้ายบอก (label) บอก (tell) รวบรวม (collect) พรรณนา (describe) ตรวจ (examine) ระบุคำพูด จดบันทึก (record)

ตารางที่ 2.11 (ต่อ)

ระดับของกระบวนการทางปัญญา	ทักษะที่แสดงออก (ตัวอย่าง)	คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
		บอกชื่อ เลือก (select) การใช้คำถามประเภทใคร เมื่อไร ที่ไหน
ความเข้าใจ	- เข้าใจข้อมูล - จับใจความได้ - การถ่ายโอนความรู้เป็นบริบทใหม่ - ตีความ เปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง - ทำนายผลพวงที่ตามมา	สรุป (summarize) พรรณนา (describe) อภิปราย (discuss) ตีความ (interpret) อธิบาย (explain) บอกความแตกต่าง (contrast) เชื่อมโยง (associate) จำแนก(distinguish) ประมาณ(estimate) ทำนาย พยากรณ์(predict)
การนำไปใช้	- ใช้ข้อมูลสาระสนเทศ - ใช้วิธีการ กรอบความคิด ทฤษฎีในสถานการณ์ใหม่ - แก้ปัญหาโดยใช้ทักษะหรือความรู้ที่จำเป็นนั้น ๆ	ใช้(apply) เชื่อมโยง(relate) สาธิต(demonstrate) เปลี่ยนแปลง (change) คำนวณ(calculate) จัดประเภท(classify) ทดลอง(experiment) ค้นหา(discover) แสดงให้ดู(show) ติดตั้ง (establish) แก้ปัญหา (solve) ถ่ายโอน (transfer) ตรวจสอบ (examine) สร้าง (construct) ปรับ (modify) บริหารจัดการ (administer) ทำให้สมบูรณ์ (complete) ขยายความประกอบ (illustrate) คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
		คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม

ตารางที่ 2.11 (ต่อ)

ระดับของกระบวนการทางปัญญา	ทักษะที่แสดงออก (ตัวอย่าง)	คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
การวิเคราะห์	- การเห็นรูปแบบ - การจัดส่วนย่อยต่างๆเข้าด้วยกัน - การเข้าใจนัยของความหมายแฝง -การระบุส่วนประกอบต่างๆ	วิเคราะห์ (analyze) จัดประเภท (classify) แยก (separate) จัดเรียง (arrange) จัดลำดับ (order) แบ่ง (divide) อธิบาย (explain) เปรียบเทียบ (compare) เชื่อมโยง (connect) เลือก (select) พาดพิง (infer)
การสังเคราะห์	- ใช้ความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ - สรุปกฎจากข้อเท็จจริงที่ให้ - เชื่อมโยงความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ - พยากรณ์ ลงสรุป	ผนวก (combine) แต่งเขียน (write) บูรณาการ (integrate) สร้างสูตร (formulate) ต่อรอง (negotiate) แนะนำ (devise) จัดเรียงใหม่ (rearrange) สรุปเป็นกฎ (generalize) แทนที่ (substitute) แก้ไขเขียนใหม่ (rewrite) วางแผน (plan) ออกแบบ (design) ประดิษฐ์ (invent) สร้างสรรค์ (create)
การประเมินค่า	- เปรียบเทียบแล้วจำแนกระหว่างผลความคิดต่างๆ - ประเมินคุณค่าของทฤษฎีการนำเสนอ - เลือกโดยใช้เหตุผลที่โต้แย้งกันแล้ว - พิสูจน์คุณค่าของหลักฐาน	ประเมิน (assess) วิจารณ์ (criticize) ตัดสินใจ (decide) ชักจูง (convince) จัดอันดับ (rank) ปกป้อง (defend) ให้ระดับ(grade) ตัดสิน(judge) ทดสอบ (test) อธิบาย (explain) วัด (measure) แบ่งแยก (discriminate) สรุป (summarize) เปรียบเทียบ(compare)

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าว ทำให้สามารถบ่งบอกพฤติกรรมระดับต่างๆ ของผู้เรียน ตลอดจนนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

4.1 ประเภทของเครื่องมือวัด

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ของแต่ละรายวิชา ดังนั้นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษา จึงต้องเน้นวิธีการและเครื่องมือวัดที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การวัดภาคปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การบันทึกพฤติกรรมแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือวัดที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน โดยเฉพาะการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติประเภทหนึ่งที่ใช้สถานการณ์หรือปัญหาจากชีวิตจริงปัจจุบันให้ความสำคัญว่าการประเมินผลการเรียนรู้ต้องมีนัยที่สัมพันธ์กับหลักสูตร โดยเห็นว่าถ้ากระบวนการคิดอย่างสลับซับซ้อน และทักษะทางภาษาที่สามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรแล้ว การประเมินก็ควรต้องสะท้อนถึงจุดเน้นเหล่านั้นด้วย ซึ่งจุดเน้นของการเรียนรู้ภาษาคือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นการเรียนรู้ที่ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในลักษณะที่มีความหมายตามสภาพจริง ดังนั้น การประเมินก็ควรสะท้อนสภาพจริงของโอกาสแห่งการเรียนรู้ที่อยู่ในสภาพที่มีความหมายนั้นๆ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548: 15-18)

ด้วยเหตุผลนี้การประเมินตามสภาพจริง จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยให้ผู้สอนรับรู้ข้อมูลและ ผลสำเร็จจากการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่เป็นจริง โดยเน้นการประเมินความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้อย่างหลากหลายซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายวิธี สำหรับการทดสอบ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ใช้ประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ผู้สอนควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้นๆ เช่น แบบเลือกตอบ แบบถูก-ผิด แบบจับคู่ แบบเติมคำ แบบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้ แบบทดสอบที่จะใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ แบบทดสอบวัดความสามารถที่เป็นจริง (Authentic Test) มี

วิธีการสร้างข้อสอบโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ หรือการสร้างความรู้ใหม่จากความเข้าใจและประสบการณ์เดิม หรือจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นให้คล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง เพื่อเลียนแบบสภาพจริง เป็นต้น เช่น ข้อสอบวัดทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ข้อสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในสถานการณ์ที่กำหนด เป็นต้น เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจ การฝึกทักษะและกระบวนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (เอกรินทร์ สี่มหาศาลและสุปรารถนา ยุกตะนันทน์ 2546: 24-25)

สำหรับข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

1. ข้อสอบแบบเขียนตอบ ประกอบด้วย ข้อสอบแบบขยายคำตอบ และข้อสอบแบบตอบสั้น และข้อสอบแบบเติมคำ

1.1 ข้อสอบแบบขยายคำตอบ

1.2 ข้อสอบแบบตอบสั้น (short answer) ข้อสอบแบบนี้ จะประกอบด้วยคำถามที่สมบูรณ์กำหนดให้ผู้ตอบแสดงความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการเขียน โดยตัวคำตอบจะมีลักษณะเป็นคำหรือข้อความสั้นๆ

แนวทางการเขียนข้อสอบแบบตอบสั้น ให้ตั้งปัญหาเป็นรูปคำถามและต้องการคำตอบเพียงสั้นๆ โดยคำถามควรมีคำตอบแน่นอนตายตัว เช่น

Your friend won a prize in contest. You say:……(คำตอบ คือ congratulations!)

How many provinces are there in Thailand in 2013? ……(คำตอบ คือ seventy-seven)

1.3 ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion) ข้อสอบแบบนี้เขียนประโยคหรือข้อความนำไว้แล้วเว้นว่างข้อความหรือท้ายข้อความสำหรับให้เติมคำเพื่อให้ข้อความนั้นถูกต้องสมบูรณ์ การเว้นช่องว่างให้เติมอาจเว้นมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

แนวการเขียนข้อสอบแบบเติมคำ มีดังนี้

1.3.1 เขียนคำถามให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงไม่กำกวม

1.3.2 ถามในสิ่งที่มีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการตรวจให้คะแนน

1.3.3 เว้นที่ว่างสำหรับเติมคำตอบให้เพียงพอและช่องว่างในแต่ละข้อควรมีขนาดเท่าๆ กัน เพื่อป้องกันการแนะคำตอบ

1.3.4 เว้นช่องว่างไว้ท้ายข้อความดีกว่าไว้ข้างหน้าหรือตอนกลาง เช่น At the end of the quiz, an English teacher wants all of his students to stop making the quiz so he says, "_____". (คำตอบ Please stop writing. The time's up.)

1.3.5 อย่าเว้นช่องว่างสำหรับเติมหลายที่ จนกระทั่งไม่ทราบว่าโจทย์ต้องการอะไรบ้าง

1.3.6 ไม่ควรลอกข้อความจากตำรามาเขียนเป็นคำถามโดยการตัดข้อความบางตอนออกเพราะจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนตอบโดยวิธีท่องจำ

1.3.7 คะแนนในแต่ละช่องควรให้เท่ากัน

2. ข้อสอบแบบมีคำตอบให้เลือก (multiple choice item) เป็นข้อสอบที่มีคำถามเฉพาะเจาะจงตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน มีคำสั่ง วิธีการปฏิบัติและวิธีตรวจให้คะแนนที่ชัดเจน ข้อสอบแบบมีคำตอบให้เลือกที่นิยมใช้กัน ได้แก่ แบบจับคู่ แบบถูก-ผิดและแบบเลือกตอบจากหลายตัวเลือก แนวทางการเขียนในแต่ละรูปแบบมีดังนี้ (วรรณ์ดี แสงประทีปทองและคณะ 2554: 64-67)

2.1 ข้อสอบแบบจับคู่ (matching) ข้อสอบจะประกอบไปด้วยคำถามและคำตอบ โดยผู้ตอบจะต้องจับคู่ระหว่างคำถามและคำตอบที่กำหนดให้ตรงกัน หรือสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผล

แนวทางการเขียนข้อสอบแบบจับคู่ มีดังนี้

2.1.1 เขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงที่จะให้ผู้ตอบปฏิบัติให้ชัดเจน

2.1.2 จำนวนข้อความที่เป็นคำตอบควรมีจำนวนมากกว่าข้อความที่เป็นคำถาม 3-5 ข้อ

2.1.3 คำที่อยู่ในชุดคำถามและคำตอบควรเป็นชนิดเดียวกัน โดยเมื่อนำส่วนที่เป็นคำถามและคำตอบมาจับคู่กันแล้วจะได้ข้อความที่สอดคล้องกัน เช่น

Directions: Match the questions with the answers.

1.__Is there a restaurant in the mall?	a. My apartment's on the second floor.
2.__Is the airport far from the city?	b. No. It's between the bank and the health club.
3.__Is the bank open on Sunday?	c. No, it isn't. It's closed.
	d. Yes, there is. It's across from the bookstore.
	e. No, it isn't. It's near the city.
	f. It's on the corner of Dade and Main Streets.

เฉลย 1. d 2.e 3.c

2.2 ข้อสอบแบบถูกผิด (true-false)

แนวการเขียนข้อสอบแบบถูกผิด มีดังนี้

2.2.1 เขียนความให้อยู่ในรูปประโยคบอกเล่า โดยข้อความที่ถามไม่ควรจะยากเกินไปนัก

2.2.2 ควรใช้ภาษาง่ายๆ ไม่คลุมเครือหรือกำกวม

2.2.3 หลีกเลี่ยงการใช้คำบางประเภทที่อาจเป็นการชี้แนะคำตอบได้ เช่น คำว่าทั้งหมด เสมอๆ ทุกๆ ไม่มีเลย ฯลฯ คำประเภทนี้จะมีโอกาสทำให้ข้อความผิดมากกว่าถูก ส่วนคำว่า อาจจะ บางครั้ง โดยทั่วไปคำประเภทนี้มีโอกาสที่จะทำให้ข้อความถูกมากกว่าผิด

2.2.4 ใช้ข้อความที่แสดงปริมาณมากกว่าข้อความแสดงคุณภาพ เพราะการใช้คำว่ามาก น้อย ดี เลว เป็นสิ่งที่ตัดสินใจลำบาก

2.2 5 ข้อความแต่ละข้อควรถามประเด็นเดียว ไม่ใช่ส่วนแรกผิดส่วนหลังถูกเพราะจำทำให้ลำบากในการตอบ

2.2.6 หลีกเหลี่ยงการใช้คำปฏิเสธซ้อนเพราะจำทำให้ตีความยาก แต่ถ้าหากจำเป็นต้องใช้คำปฏิเสธควรจะขีดเส้นใต้ด้วย

ในกรณีออกข้อสอบประเภทถูกผิดควรวางตำแหน่งข้อถูก-ผิด สลับกันอย่างไม่มีระบบเพื่อป้องกันการเดาและควรกำหนดคะแนนไว้ในคำชี้แจงให้แน่นอน เช่น กำหนดข้อละ 1 คะแนน

Jenny gets up at 7.00 in the morning. She goes to school at 8.00. Her school is opposite to the market. School begins at 9.00. She likes to go to school.

…/..1. Jenny goes to school at 8.00 in the morning.

…X.2. She begins to study at 8.30.

…X.3. The market is behind the school.

2.3 ข้อสอบแบบมีตัวเลือกตอบหลายตัวเลือก (multiple choices) เป็นข้อสอบที่ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เสนอปัญหาและตามด้วยประโยคต่างๆ ให้เลือกว่าประโยคใดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยมากจะมี 4 ตัวเลือก ประโยคนำอาจจะเขียนเป็นรูปคำถามหรือประโยคที่ไม่จบจะต้องต่อด้วยประโยคคำตอบที่ถูกที่สุด

แนวการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ มีดังนี้

2.3.1 คำถามควรเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ มีประเด็นคำถามชัดเจน เช่น What does your father do? (ข้อสอบ O-NET 2553)

1. He is an engineer. 2. He is kind and friendly.

3. He loves playing tennis. 4. He is very happy today.

เฉลย ข้อ 1

2.3.2 เน้นประเด็นคำถามให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นปรนัย

2.3.3 หลีกเลี่ยงคำถามที่เป็นปฏิเสธ โดยเฉพาะปฏิเสธซ้อน แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้ประโยคปฏิเสธควรขีดเส้นใต้หรือเน้นให้ชัดเจน เช่น Which sentence is **not** correct? Why doesn't the little boy like to fly?

2.3.4 ใช้คำถามสั้นๆ กะทัดรัดและได้ใจความ ไม่ควรใช้คำฟุ่มเฟือย

2.3.5 ถามในสิ่งที่มีประโยชน์ เพราะจะช่วยให้ผู้ตอบได้เรียนรู้สิ่งที่ดีงาม เป็นการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์กล่าวคือ ถ้าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีสังคมยอมรับ ให้ถามในทางที่ดี แต่ถ้าสิ่งใดไม่ดีสังคมไม่ยอมรับให้ถามในทางที่ไม่ดี เช่น How do we get from this story?

2.3.6 ถามในสิ่งที่สามารถหาข้อยุติได้ตามหลักวิชา เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิด ไม่ถามในสิ่งที่เป็นความเชื่อ

2.3.7 ควรถามพฤติกรรมที่ต้องใช้ความคิด และหลีกเลี่ยงการถามความจำจากตำรา

2.3.8 ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ตอบ เพราะถ้าใช้ภาษาที่ยากเกินไป ผู้ตอบอาจไม่เข้าใจในความหมาย จึงไม่สามารถทำข้อสอบนั้นได้

2.3.9 ควรใช้คำถามที่ยั่วยุให้ผู้ตอบคิดและอาจใช้รูปภาพ สัญลักษณ์ สถานการณ์ เป็นคำถามหรือตัวเลือกเพื่อยั่วยุให้ผู้ตอบอยากตอบ

2.3.10 ตัวเลือกต้องสอดคล้องกับคำถาม

2.3.11 ตัวเลือกต้องเป็นเอกพันธ์กัน (homogeneity) หรือไม่ก็มีโครงสร้างสอดคล้องกัน

2.3.12 ตัวเลือกควรสั้น กะทัดรัดและมีความหมายชัดเจน ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย

2.3.13 ตัวเลือกแต่ละตัวควรมีความยาวเท่าๆกัน ถ้าตัวเลือกยาวไม่เท่ากันควรเรียงจากสั้นไปหายาวแต่ถ้าเป็น วัน เดือน พ.ศ. ตัวเลขหรือจำนวนให้เรียงจากน้อยไปหามาก เช่น ตัวอย่างข้อสอบที่ไม่ดี – ข้อสอบคำศัพท์

He began to **choke** while he was eating his fish.

1. die 2. vomit and cough

3. be unable to breathe because of something in the wind pipe 4. grow very angry

ตัวเลือก c ยาวกว่าทุกข้อ ควรแก้เป็น gasp for breath

2.3.14 ควรระมัดระวังการใช้ตัวเลือกประเภท ปลายเปิด และปลายปิด ซึ่งได้แก่ ถูกทุกข้อ ไม่มีข้อถูก ผิดทุกข้อ สรุปแน่นอนไม่ได้ เป็นต้น

2.3.15 ควรกระจายตัวเลือกที่เป็นตัวถูกให้อยู่ในตำแหน่งที่ต่างๆกัน และแต่ละตัวเลือกควรมีโอกาสเป็นตัวถูกในจำนวนที่เท่าๆ กัน

ข้อสอบแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบจะมีคุณภาพมากหรือน้อย เกิดจากการเขียนข้อสอบให้มีความชัดเจนทั้งคำถาม ตัวเลือก การให้คะแนน รวมถึงการแปลความหมายคะแนนที่ได้ โดยมีแนวทางการเขียนแต่ละแบบดังได้กล่าวแล้ว

นอกจากประเภทของข้อสอบแบบมีตัวเลือกให้ตอบที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีรูปแบบอื่น ๆ ที่ใช้กันในปัจจุบันอีก 4 รูปแบบ ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2556: 84-91)

1. แบบเลือกตอบคำตอบเดียว (multiple choice- single selection) เป็นลักษณะข้อสอบเลือกตอบที่มีข้อมูลให้คิด ข้อคำถามมีความเฉพาะเจาะจงกระตุ้นให้คิดและเลือกคำตอบถูกได้เพียงคำตอบเดียว เช่น

Read the passage and answer the question. (ข้อสอบ O-NET 2552)

Research shows that breakfast is important for good health. Both children and adults should eat a healthy breakfast everyday.

What does this passage tell you about breakfast?

1. Only children eat breakfast.
2. Everyone should eat breakfast.
3. Adults enjoy breakfast.
4. Research is important.

เฉลย ข้อ 2

1. แบบเลือกตอบหลายคำตอบ (multiple choice- multiple selection) เป็นลักษณะข้อสอบเลือกตอบ ที่มีสถานการณ์ เงื่อนไข ยั่วยุ กระตุ้นให้คิด ข้อคำถามเอื้อให้คิดคำตอบได้หลายคำตอบมีคำตอบถูกมากกว่า 1 คำตอบ เช่น

Trees

Trees have three parts. Trees have roots. The roots pull up water and food for the tree from underground. Trees have a trunk. The trunk is the stem of the tree. It has bark on it.

It helps food get to the branches. Trees have a crown. The crown is at the top of the tree. Branches, leaves, seeds, and flowers are all part of the crown.

If a tree has no roots, it……

1. cannot eat
2. will move away
3. can grow more branches
4. will have a lot of flowers
5. will die

เฉลย ข้อ 1 และ ข้อ 5

การให้คะแนน ตอบ 1 คำตอบ ได้ 1 คะแนน

ตอบ 2 คำตอบ ได้ 2 คะแนน

2. แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (complex multiple choice) เป็นลักษณะข้อสอบที่มีคำถามย่อยรวมอยู่ในข้อเดียวกัน โดยข้อคำถามแต่ละข้อจะถามข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน เช่น

Clothes text

A team of British scientists is developing “intelligent” clothes that will give disabled children the power of “speech”. Children wearing waistcoats made of a unique electrotextile, linked to a speech synthesiser, will be able to make themselves understood simply by tapping on the touch-sensitive material.

The material is made up of normal cloth and an ingenious mesh of carbonimpregnated fibres that can conduct electricity. When pressure is applied to the fabric, the pattern of signals that passes through the conducting fibres is altered and a computer chip can work out where the cloth has been touched. It then can trigger whatever electronic device is attached to it, which could be no bigger than two boxes of matches.

“The smart bit is in how we weave the fabric and how we send signals through it – and we can weave it into existing fabric designs so you cannot see it’s in there,” says one of the scientists.Without being damaged, the material can be washed, wrapped around objects or scrunched up. The scientist also claims it can be mass-produced cheaply.

Question: Can these claims made in the article be tested through scientific investigation in the laboratory? Circle either "Yes" or "No" for each. (ข้อสอบ PISA 2009)

The material can be	Can the claim be tested through scientific investigation in the laboratory?
washed without being damaged.	Yes / No
wrapped around objects without being damaged.	Yes / No
scrunched up without being damaged.	Yes / No
mass-produced	Yes / No

เฉลย Yes, Yes, Yes, No ตามลำดับ

3. แบบกลุ่มคำตอบสัมพันธ์ (Responses related) เป็นลักษณะข้อสอบเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อที่มีเงื่อนไขให้คิดที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน โดยคำตอบในข้อแรก จะต้องเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตอบข้อคำถามต่อไป เช่น

Situation: Paul and Ben are working in class. (ข้อสอบ O-NET 2554)

Paul: Oh no. I have broken my pencil, ___A___

Ben: ___B__ But I'll finish soon.

A. 1. Will you buy me one?
   2. Can you lend me yours?
   3. How many pencils do you have?
   4. Where is your pencil?

B. 1. Sure, I bought it.
   2. It's under your chair.
   3. Yes, I have many pencils.
   4. Sorry, I'm still using it.

เฉลย A. 2 B.4

สรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกข้อสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบเป็นเครื่องมือในการพัฒนาแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษ เพราะเป็นวิธีการวัดที่ความเที่ยงสูงและสามารถประเมินครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่างๆ และคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละคนได้ตรงตามสภาพที่แท้จริง

นอกจากนี้ยังเป็นข้อสอบที่มีความชัดเจนของข้อคำถาม คำตอบและการตรวจให้คะแนน การแปลผลคะแนนง่ายไม่ซับซ้อน ทั้งยังนำไปสร้างเป็นข้อสอบคู่ขนานก่อนเรียน - หลังเรียนอีกด้วย

4.2 คุณภาพของเครื่องมือวัด

การพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือเก็บข้อมูลนั้น ต้องอาศัยเกณฑ์การประเมินหลาย ๆ มิติทั้งนี้ ก็เพื่อให้ได้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพตามต้องการ เครื่องมือเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพ มีลักษณะดังนี้

รังสรรค์ มณีเล็ก (2545: 29-31) ได้กำหนดแบบวัดที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

1. มีความตรง (Validity)
2. มีความเที่ยง (Reliability)
3. มีอำนาจจำแนก (Discrimination)
4. มีความเป็นปรนัย (Objectivity)
5. มีความยากพอเหมาะ (Difficulty)
6. มีความยั่วยุ (Exemplary)
7. มีความลึก (Searching)
8. มีความยุติธรรม (Fairness)
9. มีประสิทธิภาพ (Efficiency)

ซึ่งแต่ละลักษณะอธิบายได้โดยสังเขป ดังนี้

1. มีความตรง เครื่องมือวัดที่มีความตรง หมายถึง เครื่องมือที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาที่ใช้ถามในชุดของเครื่องมือเก็บข้อมูลกับประชากรหรือโดเมนของเนื้อหาการวัด เช่น ถ้าจะประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การชั่ง ตวง วัด ข้อคำถามก็ควรจะเป็นเรื่องการ ชั่ง ตวง วัด จึงจะถือว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา ถ้าข้อคำถามไปถามเกี่ยวกับเรื่องเวลา ก็ถือว่าไม่ตรงตามเนื้อหา

1.2 ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามในชุดของเครื่องมือเก็บข้อมูลกับโครงสร้างทฤษฎีที่ใช้วัด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงสร้างทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น ความถนัด ความสนใจ สติปัญญา และบุคลิกภาพ เป็นต้น

1.3 ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related Validity) เป็นการแสดงความสัมพันธ์กันระหว่างข้อคำถามในชุดของเครื่องมือเก็บข้อมูลกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งที่กำหนดขึ้นมาซึ่งแสดงได้ 2 ชนิดดังนี้ คือ ความตรงเชิงสภาพและความตรงเชิงพยากรณ์

1.3.1 ความตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้มากับสภาพที่เป็นจริงของผู้ให้ข้อมูลในขณะนั้น เช่น ผลการตอบข้อคำถามกับสภาพของผู้สอบในขณะสอบ ถ้านักเรียนที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์สูง ได้คะแนนสูงจากแบบทดสอบคณิตศาสตร์ ในขณะเดียวกันนักเรียนที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ต่ำ ก็จะได้คะแนนต่ำจากแบบทดสอบคณิตศาสตร์ต่ำด้วย ถ้าเป็นเช่นนี้แสดงว่าแบบทดสอบคณิตศาสตร์มีความตรงเชิงคุณภาพสูง

1.3.2 ความตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการตอบข้อคำถามกับสภาพการณ์บางอย่างที่ใช้เป็นเกณฑ์ในอนาคต เช่น ถ้าเครื่องมือวัดบุคลิกภาพระบุว่าผู้ถูกวัดมีบุคลิกภาพเป็นประชาธิปไตย เมื่อเขาออกจากโรงเรียนไปสู่สังคมและได้ปฏิบัติตัวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีวิถีชีวิตเป็นประชาธิปไตย กับนักเรียนคนหนึ่งที่ถูกวัดด้วยแบบวัดบุคลิกภาพชุดเดียวกัน แต่การวัดผลและพฤติกรรมหลังจากจบการศึกษาไปแล้วมีลักษณะตรงกันข้ามกับคนแรก แสดงว่า เครื่องมือชุดนี้มีความตรงเชิงพยากรณ์

2. มีความเที่ยง เป็นดัชนีความคงเส้นคงวาของคะแนนหรือข้อมูลเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลไม่ว่าจะกี่ครั้งก็ตามแล้วได้ผลเหมือนเดิม แสดงว่าเครื่องมือนั้นมีความเที่ยงสูง เครื่องมือที่มีความตรงมักมีความเที่ยง แต่เครื่องมือที่มีความเที่ยงมักจะไม่มีความตรงก็ได้

3. มีอำนาจจำแนก เครื่องมือที่ดีตรงสามารถจำแนกสิ่งที่ถูกวัดออกจากกันได้ตามสภาพ เช่น สามารถแยกคนเก่งออกจากคนไม่เก่ง แยกผู้ที่มีความสนใจออกจากผู้ที่ไม่มีความสนใจ หรือแยกผู้ที่มีความถนัดออกจากผู้ที่ไม่มีความถนัด เป็นต้น เครื่องมือที่ไม่สามารถจำแนกสิ่งที่ถูกวัดที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันออกจากกันได้ แสดงว่าเครื่องมือดังกล่าวมีอำนาจจำแนกต่ำ

4. มีความเป็นปรนัย คือ เครื่องมือที่มีความชัดเจนในเรื่องของคำชี้แจงว่าตอบอย่างไร ชัดเจนในการตรวจให้คะแนน ชัดเจนในเรื่องการแปลผลของคะแนนซึ่งถ้าเครื่องมือมีความเป็นปรนัยสูงแล้วไม่ว่าใครก็ตามที่มาอ่านคำชี้แจงก็จะเข้าใจตรงกัน มาตรวจให้คะแนนก็ให้คะแนนเท่ากันหรือมาแปลผลของคะแนนก็จะแปลผลได้เหมือนกัน

5. มีความยากพอเหมาะ เครื่องมือที่มีความยากมาก คือเครื่องมือที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ตอบไม่ค่อยได้ ส่วนเครื่องมือที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ตอบถูกจะเป็นเครื่องมือที่ง่าย เครื่องมือที่ยากหรือง่ายเกินไปจะไม่สามารถจำแนกผู้ตอบออกจากกันได้ เครื่องมือที่ดีจะต้องมีความยากปานกลาง

6. มีความยั่วยุ คือ ต้องมีความยั่วยุ เร้าใจ น่าตอบ หากเป็นแบบทดสอบจะต้องมีการเรียงข้อที่ง่ายไปหายาก ตัวอักษรไม่เล็กเกินไป ข้อความกะทัดรัดได้ใจความและมีข้อคำถามที่ไม่ยากจนเกินไปจนน่าเบื่อหากมีเครื่องมือหลายชุดก็ต้องแยกออกจากกันให้ชัดเจน

7. มีความลึก คือ การค้นหาเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ ดังนั้นเครื่องมือที่ดีต้องสามารถค้นหาสิ่งที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของการวัด เช่น เครื่องมือวัดความสนใจ เครื่องมือวัดเจตคติ ต้องสามารถตอบได้ว่าผู้ที่ถูกวัดนั้นมีความสนใจมากน้อย หรือมีเจตคติหรือไม่ดีเพียงไร

8. มีความยุติธรรม เครื่องมือที่ดีต้องไม่ลำเอียง ผู้ตอบแบบสอบหรือผู้ให้ข้อมูลต้องไม่ได้เปรียบเสียเปรียบกันอันเนื่องมาจากสภาพหรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เพศ วัยสภาพสังคมและวัฒนธรรมเป็นต้น เครื่องมือที่ดีต้องไม่ลำเอียงให้ผู้ชายหรือผู้หญิง วันรุ่นหรือผู้ใหญ่ อยู่ในเมืองหรือนอกเมืองได้คะแนนดีกว่าอันเนื่องมาจาก เพศ วัย สภาพสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าว

9. มีประสิทธิภาพ เครื่องมือที่ดีต้องสามารถใช้เก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ มีความเที่ยงสูง สามารถนำไปใช้ได้สะดวก ไม่ยุ่งยากเป็นภาระมากต่อผู้นำไปใช้ และผู้ที่จะให้ข้อมูลหรือผู้ตอบโดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำ ใช้แรงงานและเวลาที่น้อย

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545: 69-71) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบวัดที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ความตรง
2. ความเที่ยง
3. ความเป็นปรนัย
4. อำนาจจำแนก
5. ความยากง่าย
6. ความยุติธรรม
7. ความสามารถในการนำไปใช้ได้

ซึ่งสามารถอธิบายลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

1. ความตรง หมายถึง ระดับของหลักฐานที่สามารถสนับสนุน การลงความเห็นจากข้อมูลที่วัดจากเครื่องมือนั้น ซึ่งเป็นการลงความเห็นจากข้อมูลที่วัดจากเครื่องมือนั้น ซึ่งเป็นการลงความเห็นที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือวัดเฉพาะครั้งนั้น ความตรงจึงมีความหมายเดียว แต่การลงความเห็นและการตรวจสอบความตรงอาจมีหลายชนิด ซึ่งแบ่งตามหลักฐานพยานอาจแบ่งได้เป็นสามชนิดคือ หลักฐานความตรงตามเนื้อหา หลักฐานความตรงตามเกณฑ์ และหลักฐานความตรงตามโครงสร้าง ค่าความตรงเชิงเนื้อหาที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่า ข้อสอบวัดหรือแบบวัดเป็นตัวแทนของจุดประสงค์ของวิชาหรือแบบวัดนั้น

2. ความเที่ยง ความเที่ยงเป็นเครื่องมือวัด หมายถึง เครื่องมือวัดที่ให้ผลการวัดในแต่ละครั้งที่แน่นอน คงเส้นคงวา ไม่เปลี่ยนแปลง ในการวัดแต่ละครั้งผลที่ได้จะสอดคล้องตรงกันเสมอ ดังนั้นเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพนอกจากจะมีความเที่ยงตรงแล้ว ยังต้องมีลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือความเที่ยงหรือเชื่อถือได้ ซึ่งค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดที่คำนวณจากค่าความสอดคล้องภายในแบบทดสอบจะมีค่าขอบเขตตั้งแต่ 0 ถึง +1 การแปลความหมายค่าความเที่ยงจะแปลผลดังนี้คือ ค่าความเที่ยงที่มีค่าใกล้ +1 แสดงว่าคะแนนผลการสอบแต่ละข้อหรือแต่ละตอนภายในฉบับสอดคล้องกันมาก ถือว่ามีค่าความเที่ยงสูงมาก แต่ถ้ามีความเที่ยงเป็นศูนย์หรือเข้าใกล้ศูนย์แสดงว่าคะแนนผลการสอบแต่ละข้อหรือแต่ละตอนภายในฉบับให้ผลไม่สอดคล้องกันถือว่าไม่มีค่าความเที่ยงหรือค่าความเที่ยงต่ำ

3. ความเป็นปรนัย ความเป็นปรนัยของเครื่องมือวัดจะนำไปสู่ความเที่ยงและความตรงของการวัด ดังนั้น ความเป็นปรนัยจึงเป็นลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เครื่องมือวัดที่เป็นปรนัยคือ เครื่องมือวัดนั้นจะต้องมีคำถามชัดเจน ผู้อ่านแล้วเข้าใจตรงกันว่าคำถามนั้นถามอะไร ต้องมีวิธีการตรวจให้คะแนนที่ชัดเจน ผู้ตรวจสามารถให้คะแนนได้ตรงกันและมีการแปลความหมายของคะแนนอย่างชัดเจน ผู้วัดสามารถแปลความหมายของคะแนนได้ตรงกันและตรงตามสภาพที่เป็นจริง ข้อสอบถูกผิด จับคู่ เติมคำ หรือเลือกตอบ เป็นข้อสอบที่นำไปสู่ความเป็นปรนัยได้มากกว่าเครื่องมือชนิดอื่น เครื่องมือวัดเหล่านี้มักจะเรียกว่าข้อสอบปรนัย

4. อำนาจจำแนก อำนาจจำแนกของเครื่องมือวัดเป็นลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งเป็นการพิจารณาว่าเครื่องมือวัดนั้นสามารถวัดได้ตรงตามความเป็นจริง อำนาจจำแนกจึงเป็นค่าที่แสดงความสัมพันธ์ของความสามารถกับการตอบถูก คนที่มีความสามารถสูงควรตอบถูก คนที่มีความสามารถต่ำควรตอบผิด ค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสมสามารถจำแนกลักษณะต่างๆ และความสามารถของผู้ตอบได้ดีนั้นต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

5. ความยากง่าย เป็นลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กับแบบทดสอบความถนัด เครื่องมือวัดเหล่านี้ต้องมีความยากง่ายพอเหมาะ ข้อสอบที่มีผู้ตอบถูกมากกว่าครึ่งหนึ่งถือเป็นข้อสอบที่ง่าย ข้อสอบที่ง่ายมากเกินไปจึงไม่มีประโยชน์เพราะทั้งคนไม่เก่งและคนเก่งตอบถูกเหมือนกันหมด แต่ถ้ามีข้อสอบตอบถูกน้อยกว่าครึ่งหนึ่งแสดงว่าเป็นข้อสอบที่ยาก ข้อสอบที่ยากเกินไปถือว่าไม่มีประโยชน์เช่นกันเพราะมีผู้ตอบถูกเพียงไม่กี่คนแสดงว่าข้อสอบไม่สามารถเร้าให้ผู้ตอบแสดงคุณลักษณะที่ต้องการวัดออกมาได้

6. ความยุติธรรม ความยุติธรรมของเครื่องมือวัด หมายถึง การให้โอกาสแก่ผู้เข้าสอบตอบถูกได้เท่าเทียมกัน ไม่ทำให้ผู้เข้าสอบเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการเก็งข้อสอบถูกไม่เปิดโอกาสให้บางคนเก็งข้อคำถามได้ถูก หรือไม่ลำเอียงสำหรับกลุ่มผู้สอบกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

โดยเฉพาะ ดังนั้นเครื่องมือวัดที่มีความยุติธรรมจึงต้องมีข้อความจำนวนมากให้สามารถครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้

7. ความสามารถในการนำไปใช้ได้ ลักษณะเครื่องมือวัดที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่ง คือ ความสามารถนำไปใช้ได้สะดวก ซึ่งมีลักษณะดังนี้

7.1 ควรง่ายและสะดวกต่อการดำเนินการสอบ มีกระบวนการที่จะให้การสอบดำเนินไปอย่างถูกต้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้อนี้ เครื่องมือวัดทุกฉบับต้องมีคำชี้แจงสำหรับดำเนินการสอบและกำหนดการสอบให้แน่นอน เพื่อให้ผู้ดำเนินการสอบสามารถดำเนินการได้ตามนั้น การดำเนินการสอบที่ผิดพลาดมีผลโดยตรงต่อคะแนนที่ได้จากการทดสอบซึ่งอาจทำให้ความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือวัดเปลี่ยนไป

7.2 ควรใช้เวลาพอเหมาะในการสอบ การกำหนดเวลาให้มากหรือน้อยเกินไปจะมีผลต่อความเที่ยงของเครื่องมือซึ่งเปลี่ยนไปในทางที่ต่ำลงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งถ้าให้เวลามากเกินไป ทำให้มีเวลาในการพิจารณามากยังผลให้จำแนกคนได้ดีน้อยลง ถ้าให้เวลาน้อยเกินไป คะแนนจากการเดาก็จะเข้ามาปะปนมาก ล้วนแล้วทำให้ความเที่ยงของเครื่องมือวัดต่ำลงทั้งสิ้น

7.3 ควรง่ายและสะดวกต่อการตรวจให้คะแนน หมายถึง มีวิธีการตรวจให้คะแนนที่สะดวกรวดเร็ว และถูกต้อง การให้คะแนนไม่ซับซ้อน ไม่ต้องใช้เวลาในการตรวจมากซึ่งมีลักษณะดังนี้ เป็นปรนัย มีวิธีการตรวจให้คะแนนที่ชัดเจนโดยจัดทำคำเฉลยสำหรับคำตอบถูกและแนวทางคำตอบที่เป็นไปได้ ใช้กระดาษคำตอบแยกต่างหากจากตัวข้อสอบ ใช้ตรวจด้วยเครื่องมือวัด

7.4 ควรง่ายต่อการแปลและการนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ครั้งสุดท้ายนั้นโปรแกรมการทดสอบจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลของเครื่องมือวัด ถ้าผู้ใช้สามารถแปลผลได้ถูกต้องและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็จะเป็นการเพิ่มคุณภาพการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของเครื่องมือหรือแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความตรง (Validity)
2. มีความเที่ยง (Reliability)
3. มีอำนาจจำแนก (Discrimination)
4. มีความเป็นปรนัย (Objectivity)
5. มีความยากพอเหมาะ (Difficulty)
6. มีความยุติธรรม (Fairness)
7. มีความลึก (Searching)

8. มีความยั่วยุ (Exemplary)

9. จำเพาะเจาะจง (Definition)

10. มีประสิทธิภาพ (Efficiency)

1. มีความตรง (Validity) หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือวัดในสิ่งที่แบบทดสอบนั้นจะวัด กล่าวคือ ถ้าแบทดสอบมีคุณลักษณะของความตรง แสดงว่าแบบทดสอบนั้นสามารถวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ความตรงของแบบทดสอบอาจจำแนกได้เป็นความตรงตามเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ความตรงตามสภาพและความตรงเชิงพยากรณ์

2. มีความเที่ยง (Reliability) หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถให้ผลการวัดที่คงที่ไม่กลับไปกลับมา ไม่ว่าจะนำไปวัดกี่หนกับผู้เรียนกลุ่มเดิมก็ตาม เช่น เด็กที่เก่งได้คะแนนมาก เด็กอ่อนได้คะแนนน้อยถ้าทำการสอนอีกครั้งโดยใช้ข้อสอบชุดเดิมกับกลุ่มเดิม เด็กที่เก่งก็ยังเก่งอยู่และเด็กที่อ่อนก็ยังอ่อนเหมือนเดิม แสดงว่าแบบทดสอบนี้มีความเชื่อมั่นสูง

3. มีอำนาจจำแนก (Discrimination) คำถามแต่ละข้อในแบบทดสอบจะต้องสามารถจำแนกประเภทผู้สอบได้เป็นคนเก่งและไม่เก่งได้ กล่าวคือ คนเก่งจะตอบถูกและคนไม่เก่งจะตอบผิด ซึ่งโดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตัวถูกควรมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

4. มีความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง คุณลักษณะของแบบทดสอบที่อ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ตรงกัน ให้คะแนนได้ตรงกันและแปลความหมายของคะแนนได้ตรงกัน

5. มีความยากง่ายพอเหมาะ (Difficulty) หมายถึง คุณลักษณะข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายเหมาะสมกับเนื้อหา โดยความยากง่ายของข้อสอบพิจารณาได้จากผลการสอบของผู้สอบเป็นสำคัญ ข้อสอบใดที่ผู้สอบส่วนมากตอบถูก ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อสอบสูงกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเต็ม อาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อสอบที่ง่าย หรือค่อนข้างง่าย ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะ คะแนนเฉลี่ยของข้อสอบควรมีประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนเต็ม ถ้าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าเป็นข้อสอบค่อนข้างยาก ข้อสอบที่ดีควรมีความยากง่ายพอเหมาะ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ข้อสอบฉบับหนึ่งควรมีผู้ตอบถูกไม่ต่ำกว่า 20 คนและไม่เกิน 80 คน จากผู้สอบ 100 คน

6. มีความยุติธรรม (Fair) ความยุติธรรมเป็น คุณลักษณะของข้อสอบที่ดีต้องไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้เปรียบเสียเปรียบกัน เช่น ข้อสอบบางฉบับครูไปเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งตรงกับเรื่องที่เด็กทำรายงาน

ในบางกลุ่ม ทำให้กลุ่มนั้น ๆ ได้เปรียบคนอื่น ๆ ข้อสอบบางข้อใช้คำถามหรือข้อความที่แนะคำตอบ ทำให้นักเรียนใช้ไหวพริบเดาได้ การใช้ข้อสอบแบบอัตนัยเพียง 5 หรือ 10 ข้อ มาทดสอบเด็กนั้นไม่อาจสร้างความยุติธรรมในการสอบให้แก่เด็กได้ เพราะผู้สอบมีโอกาสเก็งข้อสอบได้ถูกมากกว่าแบบปรนัยที่มีจำนวนข้อมาก ๆ เช่น 100 ข้อ

7. มีความลึก (Searching) หมายถึง แบบทดสอบที่มีคำถามวัดพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน ไม่เน้นเฉพาะด้านความจำเพียงด้านเดียว ควรใช้คำถามที่ให้นักเรียนได้ใช้สติปัญญา ในการคิดหาคำตอบให้มากกว่าความจำให้ใช้ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินค่า

8. มีความยั่วยุ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบนั้นจะต้องมีลักษณะท้าทายชวนให้เด็กคิดหาคำตอบ เช่น โดยการเรียงลำดับคำถาม จากข้อง่ายไปหาข้อยาก หรือการใช้รูปภาพประกอบคำถาม

9. จำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง มีความชัดเจนในคำถามไม่ถามหลายแง่หลายมุมหรือใช้คำคลุมเครือซึ่งจะทำให้นักเรียนงงได้ คำถามที่จำเพาะเจาะจงคือ ทุกคนอ่านแล้วต้องเข้าใจคำถามตรงกัน

10. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การประหยัดเวลา เงินและแรงงานในการสร้างแบบทดสอบที่มีความตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด รวมถึงการตรวจให้คะแนนทำได้ง่าย มีความเหมาะสมระหว่างจำนวนข้อในแบบทดสอบและเวลาที่ให้ทำแบบทดสอบนั้น รวมถึงการพิมพ์แบบทดสอบ ต้องพิมพ์ให้ชัดเจน

4.3 การพัฒนาเครื่องมือวัด

เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้ (นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม 2545: 227-234)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนสร้างข้อสอบ ประกอบด้วย

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบ ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนจะเริ่มเขียนข้อสอบ ผู้สร้างข้อสอบจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบให้ชัดเจนว่าจะวัดไปเพื่ออะไร จะได้เสนอเขียนข้อสอบให้เหมาะและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

2. การกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องวัด ผู้สร้างข้อสอบจะต้องกำหนดขอบเขตเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะสอบวัด ซึ่งในการกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะวัดมีลำดับการดำเนินการ ดังนี้

2.1 จำแนกพฤติกรรมของจุดมุ่งหมายรายวิชาที่ต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ย่อยๆ ในด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า รวมถึงด้านการปฏิบัติด้วย ซึ่งในขั้นตอนการลงมือสร้างข้อสอบต้องนิยามพฤติกรรมเหล่านี้ให้ชัดเจน

2.2 กำหนดเนื้อหาสาระ โดยแยกเป็นกลุ่มความรู้พร้อมทั้งกำหนดตารางที่แสดงค่าตัวเลขน้ำหนักระหว่างเนื้อหาสาระและพฤติกรรมการเรียนรู้ในข้อ 2.1 เพื่อกำหนดสัดส่วนจำนวนข้อสอบที่จะออกซึ่งเรียกกันว่าตารางวิเคราะห์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและแผนผังการออกข้อสอบ

3. การกำหนดลักษณะของข้อสอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มก็ได้ ซึ่งลักษณะข้อสอบจะเป็นปรนัยหรืออัตนัยก็ได้ หรือลักษณะข้อสอบจะเป็นทั้งปรนัยและอัตนัยรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ผู้สร้างข้อสอบอาจใช้เกณฑ์ต่อไปนี้กำหนดลักษณะข้อสอบ ซึ่งได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล

3.2 ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จะวัด

3.3 ลักษณะหรือคุณสมบัติผู้เข้าสอบ

3.4 จำนวนผู้เข้าสอบ

3.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการสร้างข้อสอบ ดำเนินการสอบ และตรวจข้อสอบ

3.6 ความเป็นอิสระในการตอบ

4. การจัดทำตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและแผนผังการออกข้อสอบ ก่อนที่จะลงมือสร้างข้อสอบ ผู้สอนต้องแปลจุดมุ่งหมายทั่วไปของการเรียนการสอน ซึ่งระบุไว้ในส่วนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เขียนไว้อย่างกว้างๆ ให้เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งวัดและสังเกตได้ พร้อมทั้งระบุเรื่องหรือรายละเอียดเนื้อหาวิชาที่จะออกข้อสอบ

พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีพัฒนาการแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย และพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม อาจกำหนดแบบหรือตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและแผนผังการออกข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือสร้างข้อสอบ

ก่อนที่จะลงมือสร้างข้อสอบควรทราบหลักปฏิบัติในการลงมือสร้างข้อสอบ ผู้สร้างข้อสอบต้องออกข้อสอบตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและแผนผังการออกข้อสอบที่

กำหนดไว้ เพราะจะทำให้ออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหารายวิชาที่ต้องการจะสอบวัด แล้วจึงจัดทำต้นร่างแบบทดสอบ เป็นลำดับถัดไป

1. หลักปฏิบัติการลงมือสร้างข้อสอบ สรุปได้ดังนี้

1.1 ผู้สร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ควรประกอบด้วยผู้มีความรู้หรือผู้รอบรู้ในสาระ เนื้อหาวิชา ที่สร้างข้อสอบและผู้รู้เทคนิคการสร้างคำถาม อาจเป็นนักวัดผลการศึกษาก็ได้ทำหน้าที่แก้ไขปรับปรุงให้ข้อสอบคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

1.2 ลักษณะและประเภทของข้อสอบที่เหมือนกัน ควรจัดให้อยู่ตอนเดียวกันเป็นหมวดหมู่ ซึ่งจะช่วยให้ง่ายในการตรวจให้คะแนนและช่วยให้ผู้เรียนทำข้อสอบสะดวกด้วย

1.3 ไม่ใช้คำหรือข้อความชี้คำตอบ กล่าวคือ ในการสร้างข้อสอบ ตัวเลือกที่ถูกมักมีคำหรือข้อความบางประเภท เช่น “อาจจะ” บางที ซึ่งทำให้ผู้เรียนที่ไม่มีความรู้สามารถเดาคำตอบได้

1.4 ควรให้เนื้อหาบังคับคำตอบไม่ใช่แบบของคำหรือข้อความ กล่าวคือ ในการสร้างข้อสอบตัวเลือกที่ถูกมักมีคำหรือข้อความบางประเภท เช่น อาจจะ บางที แนวโน้มทำให้ผู้เรียนที่ไม่มีความรู้สามารถเดาคำตอบได้

1.5 ควรเขียนข้อสอบด้วยภาษาที่ง่าย ตรงไปตรงมา ไม่ควรใช้ข้อความที่ซับซ้อน

1.6 ควรหลีกเลี่ยงวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.7 ไม่ควรให้ข้อสอบข้อใดข้อหนึ่งไปแนะคำตอบอีกข้อหนึ่ง

1.8 ไม่ควรลอกข้อความโดยตรงจากหนังสือมาสร้างเป็นข้อสอบ โดยเฉพาะข้อสอบแบบเติมคำหรือถูกผิด เพราะถ้าลอกมาไม่หมดจะทำให้ข้อสอบคลุมเครือ นอกจากนั้นยังส่งเสริมการท่องจำอีกด้วย

1.9 ความยากของข้อสอบแต่ละข้อควรอยู่ในระดับปานกลางและเรียงข้อสอบตามความยากง่าย โดยเรียงจากง่ายไปหายากนั้นจะยั่วยุให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการทำข้อสอบ

1.10 คำสั่งข้อสอบควรกะทัดรัด ชัดเจน และสมบรูณ์ คำสั่งของข้อสอบจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับและอายุของผู้เรียน

2. การจัดทำต้นร่างแบบทดสอบ การจัดทำต้นร่างแบบทดสอบนั้น ควรจัดทำตั้งแต่เนิ่น จะได้มีเวลาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้จริง ไม่ใช่เข้าสุภาษิตที่ว่า “สุกเอาเผากิน” เพราะมิฉะนั้นข้อสอบที่ได้อาจมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ขาดการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นก่อนสอบ ถ้าเป็นไปได้ผู้สอนควรออกข้อสอบในเนื้อหาวิชาที่เพิ่งสอนเสร็จ จะช่วยให้ข้อสอบครอบคลุมสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้

ในขณะเขียนข้อสอบ ผู้เขียนต้องคำนึงถึงหลักปฏิบัติในการสร้างข้อสอบอยู่เสมอ แต่อย่างไรก็ตามควรมีการตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ ซึ่งสามารถทำได้ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบเป็นรายข้อโดยการวิจารณ์
2. การหาค่าความตรงเป็นรายข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพข้อสอบเป็นรายข้อ การวิจารณ์ข้อสอบเป็นการหาข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ พิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อสอบที่เขียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด
2. ภาษาที่ใช้เขียนข้อสอบง่าย กะทัดรัด ชัดเจน
3. ข้อสอบที่เขียนพยายามหลีกเลี่ยงข้อความปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
4. ถามสิ่งสำคัญในเนื้อหาและถามได้ลึก ผู้เรียนที่มีความรู้จึงจะตอบได้
5. คำถามของข้อสอบไม่ชี้แนะคำตอบของข้ออื่น
6. คำถามของข้อสอบพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคคำถามปฏิเสธ ถ้าจะใช้ควรขีดเส้นใต้คำว่า “ไม่” ให้เห็นอย่างชัดเจน

4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด

บุญศรี พรหมมาพันธุ์และคณะ (2545: 34-36) ได้อธิบายว่าในการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลนั้น ผู้สร้างเครื่องมือต้องพยายามหาหลักฐานต่าง ๆ มายืนยันให้ได้ว่าเครื่องมือดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ซึ่งในการหาคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.4.1 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเป็นรายข้อ ดัชนีที่นำมาใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือเป็นรายข้อ ก็คือ ค่าความตรง ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก

4.4.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ ดัชนีที่นำมาใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือเก็บข้อมูลก็คือ ค่าความตรง และค่าความเที่ยง

4.4.1 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเป็นรายข้อ มีวิธีการดังนี้

1) ค่าความยาก เป็นสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบทั้งหมด ระดับของความยากนั้น มีค่าตั้งแต่ 0.00 – 1.00 ถ้าค่าความยาก มีค่าใกล้ 0 แสดงว่ายาก เพราะผู้สอบตอบไม่ค่อยได้ แต่ถ้ามีค่าความยาก มีค่าใกล้เคียง 1 แสดงว่าง่าย เพราะผู้สอบส่วนใหญ่ตอบได้ ข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายพอเหมาะคือ 0.20 - 0.80

2) ค่าอำนาจจำแนก เป็นค่าที่ใช้บ่งบอกคุณภาพของข้อคำถาม หลักการง่ายๆ ก็คือ ข้อคำถามใดที่สามารถแยกคนเก่งกับคนอ่อน คนที่รู้กับคนที่ไม่รู้ออกจากกันได้ กล่าวคือ คนเก่ง คนที่รู้จะตอบถูกมาก คนอ่อนหรือคนที่ไม่รู้จะตอบผิดมาก หากเป็นลักษณะนี้ข้อคำถามนั้นจะเป็นข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงแต่ถ้าคนเก่งหรือคนที่รู้ และคนอ่อนหรือคนที่ไม่รู้ ตอบได้เหมือนกัน ก็แสดงว่าข้อคำถามดังกล่าวมาไม่สามารถแยกผู้ตอบออกจากกันได้หรือไม่มีอำนาจจำแนก

4.4.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ มีวิธีการ ดังนี้

1) ความตรง ในการวิเคราะห์ความตรงของเครื่องมือเก็บข้อมูล ต้องพิจารณาก่อนว่าเป็นความตรงชนิดใด คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้าง ความตรงตามสภาพและความตรงเชิงพยากรณ์ ดังนี้

(1) ความตรงเชิงเนื้อหา นั้นส่วนใหญ่ใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 3 ลักษณะ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง โดยกำหนดเป็นดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence)

(2) ความตรงตามโครงสร้าง อาจใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือใช้วิธีการทางสถิติ คือ วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อที่จะดูว่าข้อคำถามเกาะกลุ่มกันตามองค์ประกอบที่ระบุไว้ตามทฤษฎีหรือไม่

(3) ส่วนความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ ซึ่งจำแนกเป็น ความตรงตามสภาพและความตรงเชิงพยากรณ์นั้น ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากเครื่องมือวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในสภาพปัจจุบัน และเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนาคต ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จากการคำนวณจะถูกใช้กับค่าความตรงตามสภาพและความเที่ยงตรงพยากรณ์ตามลำดับ

2) ความเที่ยง ความเที่ยงของเครื่องมือเก็บข้อมูลจะแปรผันแบบผกผันกับค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด กล่าว คือ ถ้าเครื่องมือมีความเที่ยงสูง แสดงว่าในการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือดังกล่าวจะมีความเที่ยงในการวัดต่ำ ซึ่งแสดงได้ ดังสูตร ต่อไปนี้ (บุญศรี พรหมมาพันธุ์ 2545: 34-36)

จากสูตร $P^2_{XT} = 1-\sigma^2_E / \sigma_x^2$

เมื่อ P^2_{XT} แทน ค่าความเที่ยง

σ^2 แทน ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน

σ_x^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากการสอบ

จากสูตร แสดงให้เห็นว่า เมื่อความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนลดลงค่าความเที่ยงก็จะสูงขึ้นซึ่งหากไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดเลย ค่าความเที่ยงจะมีค่าเท่ากับ 1.00 ในการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือเก็บข้อมูลนั้นสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

(1) สัมประสิทธิ์ความคงที่ (coefficient of stability) ซึ่งจำเป็นต้องเก็บข้อมูล 2 ครั้งโดยการสอบซ้ำ การจะเลือกใช้ดัชนีตัวใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับชนิดของข้อมูล ถ้าข้อมูลอยู่ในมาตรอันตรภาค ก็จะใช้ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์แต่ถ้าข้อมูลอยู่ในมาตรเรียงอันดับก็จะใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของสเปียร์แมน

(2) สัมประสิทธิ์ค่าความเท่าเทียม (coefficient of Equivalent) ค่าความเที่ยงจะได้มาโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการตอบคำถามของเครื่องเก็บข้อมูลทั้ง 2 ชุดที่ขนานกัน

(3) สัมประสิทธิ์ความคงเส้นคงวาภายใน (coefficient of internal consistency) แบ่งเป็น

ก. วิธีการแบ่งครึ่งข้อสอบ (split half)

ข. วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson)

ค. สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) การหาความเที่ยงด้วยวิธีการแบ่งครึ่งข้อสอบ วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน นั้นใช้ในกรณีของการตอบคำถามเป็นระบบ 0-1 กล่าวคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน แต่ถ้าผลการตอบไม่ใช่ระบบ 0-1 เช่น อยู่ในมาตรจัดลำดับ อาจตอบเป็น 5 4 3 2 หรือ 1 วิธีการประเมินค่าความเที่ยงจะใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

(4) การวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยต์ (Hoyt's Analysis of Variance) วิธีการดังกล่าวข้างต้นเป็นวิธีการประมาณค่าของเครื่องมือแบบอิงกลุ่ม แต่ถ้าเป็นเครื่องมือวัดแบบอิงเกณฑ์ นิยามของความเที่ยงจะเปลี่ยนไป กล่าวคือ ความเที่ยงจะหมายถึง ความเที่ยงในการตัดสินใจที่จะให้ผู้สอบผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การวัด วิธีการหาความเที่ยงที่ใช้กันอยู่ มีดังนี้

ก. วิธีการของ สวามินาทาน แฮมเบิลตัน และอัลจินา (Swaminathan, Hambleton and Algina)

ข. วิธีการของคาร์เวอร์ (Carver)

ค. วิธีการของลิฟวิงตัน(Livington)

ง. วิธีการของโลเวตต์ (Lovett)

สิ่งที่จะทำให้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเก็บข้อมูลมีค่าสูงหรือต่ำนั้น มีหลายองค์ประกอบด้วยกัน คือ (โกวิท ประวาลพฤกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 2523: 254-256)

องค์ประกอบแรก คือ ความยาวของเครื่องมือวัด เครื่องมือวัดที่มีข้อคำถามมากจะมีค่าความเที่ยงสูงกว่าเครื่องมือที่มีข้อคำถามน้อยกว่า ในกรณีนี้หมายถึง ว่าข้อคำถามแต่ละข้อที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน

องค์ประกอบที่สอง คือ ความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มผู้สอบ ถ้าผู้สอบมีความสามารถใกล้เคียงกันมาก ค่าความเที่ยงของเครื่องมือจะต่ำกว่าการนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มผู้สอบที่มีความสามารถต่างกันมาก ๆ เพราะถ้ากลุ่มผู้สอบมีความสามารถต่างกัน มาก ๆ ก็จะทำให้ความแปรปรวนของคะแนนสูง ซึ่งจะมีผลทำให้ค่าความเที่ยงมีค่าสูงตามไปด้วย

องค์ประกอบที่สาม วิธีการประเมินค่าความเที่ยง ในการประมาณค่าความเที่ยงด้วยวิธีการที่ต่างกันจะได้ค่าที่ต่างกันออกไป เช่น วิธีการแบ่งครึ่งข้อสอบ จะให้ค่าความเที่ยงสูงกว่าวิธีอื่น

องค์ประกอบที่สี่ ความเป็นปรนัยของเครื่องมือ เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยจะมีค่าความเที่ยงสูงกว่าเครื่องมือที่ไม่เป็นปรนัย

องค์ประกอบที่ห้า ความยากของเครื่องมือ เครื่องมือที่ยากหรือง่ายเกินไปจะมีค่าความเที่ยงต่ำเพราะไม่สามารถจำแนกผู้ตอบได้ เมื่อจำแนกได้หลากหลายความแปรปรวนของคะแนนจึงต่ำ

สรุปได้ว่าการหาคุณภาพของแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษในครั้งนี้ เป็นหาคุณภาพรายข้อ คือ ความตรง ความยากและอำนาจจำแนก หาคุณภาพทั้งฉบับ คือ ความตรงและความเที่ยง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจมาศ ปทุมวัน (2546: 72-90) ได้วิจัยเรื่อง แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) หาคุณภาพแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 3) สร้างเกณฑ์ปกติแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีวิธีการดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 600 คน เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะได้แก่

ทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท การวัด การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างปริภูมิกับปริภูมิ และปริภูมิกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล การลงความคิดเห็นข้อมูลการพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การกำหนดและควบคุมตัวแปร การทดลอง และทักษะการตีความหมายจากข้อมูลและลงข้อสรุปการหาคุณภาพของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ คือ ความยากง่าย อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความคลาดเคลื่อนในการวัด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและคะแนนเกณฑ์ปกติ ผลการวิจัยพบว่า ความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ในช่วง 0.28 - 0.66 และ 0.20 - 0.73 ตามลำดับ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตร KR-20 พบว่า ความเชื่อมั่นแต่ละทักษะและทั้งฉบับค่าอยู่ในช่วง 0.41 - 0.61 และ 0.87 ตามลำดับ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.73 และเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบอยู่ในช่วง T_{12} - T_{94}

สมยศ มหัทธโนบล (2546: 88-90) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 หาคุณภาพของแบบทดสอบสร้างเกณฑ์ปกติ และคู่มือการใช้แบบทดสอบ มีวิธีการดังนี้ คือ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,030 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิธีการศึกษานำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาและนำไปทดสอบ 3 ครั้ง คือ ทดสอบครั้งที่ 1 วิเคราะห์อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ทดสอบครั้งที่ 2 วิเคราะห์อำนาจจำแนกของแบบทดสอบครั้งที่ 3 ทดสอบเพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเชื่อมั่น สร้างเกณฑ์ปกติและคู่มือการใช้แบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบวัดการปฏิบัติทักษะทางสังคม 11 ด้าน จำนวน 55 ข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 –1.00 อำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าที ตั้งแต่ 1.81 – 35.72 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.18 – 0.65 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.77 เกณฑ์ปกติมีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 96 – 164 คะแนนทีปกติอยู่ระหว่าง T_8 – T_{89}

วีระ พันธ์สุวรรณ (2546: 92-93) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาดนตรี และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตระการพืชผล สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 70 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย กระบวนการวิจัยประกอบด้วยการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการทดลองเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกต่ำ การทดสอบครั้งที่ 3 เป็นการหาอำนาจจำแนกและความเชื่อถือได้ของแบบวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดภาคปฏิบัติวิชาดนตรี 7 ขั้น ซึ่งประกอบด้วย 32 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อำนาจจำแนกรายข้อ ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา และความเชื่อถือ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดภาคปฏิบัติวิชาดนตรี ทั้ง 7 ขั้น 32 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 มีอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.22 - 0.65 และความเชื่อถือได้ 0.90

สุดารัก ศรีสมบัติ (2546: 136-144) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดทักษะภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน มีวิธีการดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 370 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2545 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Random Sampling) แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์วัดทักษะภาษาไทย จำนวน 9 ฉบับ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 2 ฉบับ และเป็นแบบวัดผลงานภาคปฏิบัติ จำนวน 7 ฉบับ ดำเนินการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบประกอบด้วยอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน ผลการวิจัยพบว่า

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบทักษะการฟัง อำนาจจำแนกมีค่าดัชนี B ตั้งแต่ 0.22 - 0.48 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบทักษะการพูด (พูดเสรี) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 4.21 - 15.07 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง

2.48 - 12.18 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.76 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบทักษะการพูด (พูดจากเรื่องที่กำหนดให้) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 3.06 - 10.93 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 3.62 - 10.71 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.76 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0 .75

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบทักษะการอ่านในใจ อำนาจจำแนกมีค่าดัชนี B ตั้งแต่ 0.20 - 0.47 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบทักษะการอ่าน (การอ่านบทร้อยแก้ว) อำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 2.64 -8.41 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 3.22 - 13.07 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.81 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบทักษะการอ่าน (การอ่านบทร้อยแก้ว) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 2.54 - 10.88 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 3.36 - 9.10 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.79 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

ฉบับที่ 7 แบบทดสอบทักษะการเขียน (การเขียนเรียงความ) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 3.48 - 9.00 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 3.10 -7.82 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.87 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

ฉบับที่ 8 แบบทดสอบทักษะการเขียน (การเขียนย่อความ) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 2.76 - 11.95 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 2.00 -11.36 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.86 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ฉบับที่ 9 แบบทดสอบทักษะการเขียน (การเขียนจดหมาย) มีอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร t-test ของผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 1 อยู่ระหว่าง 3.68 - 16.86 และผู้ตรวจให้คะแนนคนที่ 2 อยู่ระหว่าง 4.83 - 20.63 ความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เท่ากับ 0.92 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.72

โดยสรุป แบบวัดทักษะภาษาไทยที่สร้างขึ้นทั้ง 9 ฉบับ มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการวัดทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กมลรัตน์ วัชรินทร์ (2547: 67 - 68) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) 2) ศึกษาคุณภาพในเรื่องของอำนาจจำแนก ความตรงและความเที่ยงของแบบวัด 3)สร้างเกณฑ์สำหรับแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีวิธีการดังนี้1) วิเคราะห์พฤติกรรมของทักษะชีวิตเพื่อกำหนดเป็นนิยามกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัด จากนั้นสร้างข้อกระทงตามกรอบแนวคิดที่กำหนดและรวบรวมเข้าเป็นชุดแบบวัดทักษะชีวิต 2) ตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วคัดเลือกข้อที่สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดมาเข้าชุดแบบวัดทักษะชีวิต นำแบบวัดไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่ปรับปรุงตามข้อกระทงของแบบวัด ตรวจสอบความตรงตามทฤษฎีโดยวิธีคำนวณสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบกับคะแนนรวมทั้งฉบับ และคำนวณสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมจากแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นกับแบบประเมินทักษะชีวิตของกรมสุขภาพจิตและหาความเที่ยง พร้อมทั้งเขียนคู่มือการใช้แบบวัดทักษะชีวิต 3) สร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนโดยนำแบบวัดทักษะชีวิตไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2546 จำนวน 680 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบวัดทักษะชีวิต จำนวน 84 ข้อ วัด 9 องค์ประกอบ คือ ด้านความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด วัดโดยใช้แบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 34 ข้อ และด้านการตระหนักรู้ในตน ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจในตัวเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม วัดโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ 2) แบบวัดที่สร้างขึ้นมีอำนาจจำแนก มีความตรงตามทฤษฎี และมีความเที่ยงทั้งฉบับ 0.92 3) เกณฑ์ปกติทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2546 จัดเสนอในรูปคะแนนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบและตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

เสกสันต์ สายพรหมทอง (2548: 54-57) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบทดสอบทักษะบาสเกตบอลสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบทักษะบาสเกตบอลและสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 60 คน กลุ่มที่ 2 ใช้สร้างเกณฑ์ จำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ผ่านการเรียนวิชาบาสเกตบอลมาแล้วทั้งหมด 260 คน โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอนวิธีวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ความเป็นปรนัย ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ โดยใช้คะแนนที ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบ ทักษะบาสเกตบอลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงอย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r = 0.81 – 0.99)

2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทักษะบาสเกตบอลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงอย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r = 0.63 – 0.91)

3. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ทักษะบาสเกตบอลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงอย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r = 0.75 – 0.89)

4. เกณฑ์ทักษะบาสเกตบอลรวมทุกรายการ

นักเรียนชายที่มีทักษะในระดับสูงมาก จะมีคะแนนที่ 60 ขึ้นไป ที่มีทักษะอยู่ในระดับสูง จะมีคะแนนที่ 54 – 59 ที่มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง จะมีคะแนนที่ 45 – 53 ที่มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ จะมีคะแนนที่ 42 -44 และมีทักษะอยู่ในระดับต่ำมาก จะมีคะแนนที่ 41 ลงมา

นักเรียนหญิงที่มีทักษะในระดับสูงมาก จะมีคะแนนที่ 60 ขึ้นไป ที่มีทักษะอยู่ในระดับสูง จะมีคะแนนที่ 54 – 59 ที่มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง จะมีคะแนนที่ 47 – 53 ที่มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ จะมีคะแนนที่ 43 - 46 และมีทักษะอยู่ในระดับต่ำมาก จะมีคะแนนที่ 42 ลงมา

ชฎาภรณ์ ครองยุติ (2548: 135) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (2) หาคุณภาพของแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่าน ที่สร้างขึ้นแล้ว (3) สร้างเกณฑ์ปกติ (Local Norms) ของแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวิธีการดังนี้

1. สร้างแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการอ่านจำนวน 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความรู้ด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่าน ฉบับที่ 3 แบบทดสอบถามนิสัยรักการอ่าน ฉบับที่ 4 แบบสังเกตมารยาทในการอ่าน ฉบับที่ 5 แบบสังเกตการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และฉบับที่ 6 แบบสังเกตการอ่านบทร้อยแก้ว

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดศรีษะเกษ จำนวน 855 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 4 ครั้งดังนี้ ทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการทดลองเพื่อ หาค่าอำนาจจำแนกค่าความยาก จากนั้นคัดเลือกและปรับปรุงแบบวัด ทดลองครั้งที่ 3 นำไป

ทดสอบกับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อหาคะแนนจุดตัดและค่าความแม่นตรงเชิงโครงสร้าง และนำแบบวัดไปทดลองครั้งที่ 4 เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดทั้งฉบับและสร้างเกณฑ์ปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแม่นตรงเชิงเนื้อหา ความแม่นตรงเชิงโครงสร้าง ความยาก อำนาจจำแนก ความเชื่อถือได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย การทดสอบค่า t คะแนนจุดตัดและการสร้างเกณฑ์ปกติ ผลการวิจัยพบว่า

แบบวัดฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความรู้ด้านหลักภาษา มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.57 - 1.00 อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.81 ความยากตั้งแต่ 0.10 - 0.76 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.73 คะแนนจุดตัดเท่ากับ 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70 ความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.88 และเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T_{21} - T_{80}

แบบวัดทักษะฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.86 - 1.00 อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 - 0.66 ความยากตั้งแต่ 0.39 - 0.60 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.74 คะแนน จุดตัดเท่ากับ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60 ความน่าเชื่อถือได้เท่ากับ 0.82 และเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T_{22} - T_{69}

แบบวัดฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 1.00 - 1.00 มีค่าเฉลี่ย 2.52 และความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.77

แบบวัดฉบับที่ 4 เป็นแบบสังเกตมารยาทในการอ่าน มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 1.00 - 1.00 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.58 คะแนนจุดตัดเท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ความเชื่อถือได้ของผู้สังเกต 2 คน เท่ากับ 0.75 ความเชื่อถือได้ของแบบสังเกต เท่ากับ 0.88 และเกณฑ์ปกติของแบบสังเกตมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T_{29} - T_{64}

แบบวัดฉบับที่ 5 เป็นแบบสังเกตการอ่านออกเสียง มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.00 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.59 คะแนนจุดตัดเท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 ความเชื่อถือได้ของผู้สังเกต 2 คน เท่ากับ 0.86 ความเชื่อถือได้ของแบบสังเกตเท่ากับ 0.91 และเกณฑ์ปกติของแบบสังเกตมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T_{24} - T_{70}

แบบวัดฉบับที่ 6 เป็นแบบสังเกตการอ่านร้อยกรอง มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 1.00 -1.00 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.62 คะแนนจุดตัดเท่ากับ 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70 ความเชื่อถือได้ของผู้สังเกต 2 คน เท่ากับ 0.81 ความเชื่อถือได้ของแบบสังเกตเท่ากับ 0.90 และเกณฑ์ปกติของแบบสังเกตมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T_{27} - T_{73}

สมาภรณ์ เนตรภักดี (2548: 141-142) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟังกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) หาคุณภาพของแบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้น และ 3) สร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการสื่อสาร ด้านการฟัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดศรีสะเกษ มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จำนวน 841 คน โดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟัง จำนวน 3 ฉบับ วิธีการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบดำเนินการโดยทดลองสอบ 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความยาก เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบเป็นรายข้อ การทดสอบครั้งที่ 3 ทดสอบเพื่อหาคะแนนจุดตัด และค่าความแม่นตรงเชิงโครงสร้าง การทดสอบครั้งที่ 4 ทดสอบเพื่อหาคะแนนเกณฑ์ปกติ และความเชื่อถือได้ ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟังฉบับที่ 1 เป็นแบบสังเกตมารยาทในการฟัง มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ความเชื่อถือได้ของแบบสังเกตมารยาทในการฟังเท่ากับ 0.77 ความเชื่อถือได้จากการสังเกต 2 คน เท่ากับ 0.74 มีความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.72 และคะแนนจุดตัดเท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75 2. แบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟังฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟัง มีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.60 -1.00 ความยากตั้งแต่ 0.23 - 0.63 มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27 - 0.78 ความแม่นตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.92 และคะแนนจุดตัดเท่ากับ 39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบมีช่วง ตั้งแต่ T_{20} - T_{80} 3. แบบวัดทักษะการสื่อสารด้านการฟังฉบับที่ 3 เป็นแบบจัดอันดับการเลือกฟังสิ่งที่เป็นความรู้หรือความบันเทิง มีความเชื่อถือได้ของการจัดอันดับ เท่ากับ 0.71

อนงค์ อนุรัตน์ (2548: 104-105) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีวิธีการดังนี้ คือ สร้างแบบวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้าน 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คัดเลือกบทอ่านที่เป็นเรื่องในท้องถิ่นที่มีค่าความยากง่ายที่เหมาะสม พัฒนา

เครื่องมือให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความเที่ยงและความตรง โดยตรวจสอบคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่คัดเลือกแบบเจาะจงหลายกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 410 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน รวมทั้ง 15 ฉบับ ประกอบด้วย เครื่องมือประเมินด้านพุทธิพิสัย 5 ฉบับ มีความตรงตามเนื้อหา โดยปรากฏดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่าง 0.95-0.99 มีดัชนีความเที่ยงทั้งฉบับคำนวณโดยวิธีการของคูเดอร์ริชาร์ดสันระหว่าง 0.78-0.81 (2) เครื่องมือประเมินด้านจิตพิสัย 4 ฉบับ มีความตรงตามเนื้อหา โดยปรากฏค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่าง 0.98-0.99 มีค่าดัชนีความเที่ยงทั้งฉบับ คำนวณโดยหาสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมิน 2 กลุ่ม ระหว่าง 0.86-0.89 และ (3) เครื่องมือประเมินด้านทักษะพิสัย 6 ฉบับ มีความตรงตามเนื้อหา โดยปรากฏค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่าง 0.95-0.98 มีค่าดัชนีความเที่ยงทั้งฉบับ คำนวณโดยหาสหสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินโดยผู้ประเมิน 2 กลุ่ม ระหว่าง 0.79-0.89 เครื่องมือทุกฉบับ มีความตรงตามโครงสร้าง สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มรู้ชัดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เฉพาะแบบประเมินด้านทักษะพิสัย มีความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ คำนวณโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ประเมินโดยครูผู้สอนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมรายวิชาภาษาไทยทุกรายวิชาระหว่าง 0.91 - 0.94

ฉวีวรรณ ไวพจน์ (2549: 143 -145) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีการดังนี้ คือ สร้างแบบทดสอบ จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสื่อความ แบบเลือกตอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาแบบทดสอบ ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทำการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความยากง่าย อำนาจจำแนกรายข้อ คัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบ ครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาความยากง่าย อำนาจจำแนกรายข้อ และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง การทดสอบครั้งที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ทำการทดสอบเพื่อหาความยากง่าย อำนาจจำแนกรายข้อ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ความยากง่ายตั้งแต่ 0.24 - 0.80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.54 แบบทดสอบ

วัดความสามารถในการเขียนสื่อความ แบบเลือกตอบ มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ความยากง่าย ตั้งแต่ 0.22 - 0.80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21- 0.50 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสื่อความ แบบเขียนตอบ มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ความยากง่ายตั้งแต่ 0.64 - 0.74 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 - 0.48 ซึ่งเข้าเกณฑ์มาตรฐานทุกข้อ

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ หาโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชัด (Known-Group Technique) จำแนกระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความสูงกับกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความต่ำ พบว่ากลุ่มที่มีความสามารถสูงมีค่าเฉลี่ยสามารถสูงกว่ากลุ่มที่มีความสามารถต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ คำนวณโดยใช้สูตร KR-20 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสื่อความแบบเลือกตอบ คำนวณโดยใช้สูตร KR-20 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.47 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสื่อความ แบบเลือกตอบ คำนวณโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

โดยสรุป แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน สามารถนำไปใช้วัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้เป็นอย่างดี

ปิยรัตน์ จีรพันธ์ (2549: 121-126) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์แผนกห้องคลอด สำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ในเขตภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์แผนกห้องคลอดและหาประสิทธิภาพ สำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ในเขตภาคใต้ จำนวน 141 คน โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง สร้างแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์และแบบทดสอบสถานการณ์วัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 4 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินการปฏิบัติการรับใหม่ แบบประเมินการปฏิบัติการเฝ้าคลอด แบบประเมินปฏิบัติการทำคลอด และแบบทดสอบสถานการณ์จัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ โดยหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ความยากง่าย อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน และความเชื่อมั่น สร้างเกณฑ์ปกติ

และคู่มือการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ในเขตภาคใต้ จำนวน 141 คน โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า

คุณภาพของแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ ได้แก่ แบบประเมินการปฏิบัติการรับใหม่ แบบประเมินการปฏิบัติการเฝ้าคลอด และแบบประเมินปฏิบัติการทำคลอด มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่า 0.86 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ และคะแนนรายด้านกับคะแนนรวมทั้งหมด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ โดยการทดสอบที (t-test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนที่ได้จากผู้วิจัยและผู้ประเมินร่วม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินการปฏิบัติการรับใหม่ แบบประเมินการปฏิบัติการเฝ้าคลอด และแบบประเมินปฏิบัติการทำคลอด มีค่าเท่ากับ 0.92, 0.89 และ 0.94 ตามลำดับ เกณฑ์ปกติของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ มีค่าอยู่ระหว่าง T_{24} - T_{65} , T_{32} - T_{73} , T_{32} - T_{74} ตามลำดับ และคุณภาพของแบบทดสอบสถานการณ์วัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่า 0.71 - 1.00 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบสถานการณ์วัดการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ และแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ 0.47 - 0.68 อำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.27 - 0.44 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 และเกณฑ์ปกติมีค่าอยู่ระหว่าง T_{24} - T_{65}

ชาญวิทย์ อาจสม (2549: 126 - 128)ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน ที่ดำเนินการสอบด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนที่ดำเนินการสอบด้วยคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีการดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, เขต 2 และเขต 3 ของปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,375 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) สร้างแบบทดสอบจำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีข้อสอบจำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนฉบับด้านภาษา ด้านตัวเลข และด้านเหตุผล ทำการทดสอบการใช้เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ดำเนินการสอบด้วยการเขียนตอบในกระดาษ สำหรับการตรวจสอบหาคุณภาพครั้งที่ 2 ของแบบทดสอบด้านภาษา ด้านตัวเลข และด้านเหตุผล มีความยาก

ตั้งแต่ 0.10 - 0.78, 0.17 - 0.81 และ 0.16 - 0.86 ตามลำดับ และตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบครั้งที่ 3 ดำเนินการสอบด้วยคอมพิวเตอร์ โดยการหาความเที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. การตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบ

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตั้งแต่ 0.60 -1.00 ทุกฉบับ

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชัด (Known-Group Technique) โดยเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของแต่ละฉบับมาทดสอบความแตกต่าง ซึ่งแต่ละฉบับสูงมีผลคะแนนเฉลี่ยความถนัดทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) กับผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนด้านภาษาด้านตัวเลขและด้านเหตุผลเท่ากับ 0.77,0.75 และ 0.79 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ความยากของข้อสอบด้านภาษา ด้านตัวเลขและด้านเหตุผล ตั้งแต่ 0.29 - 0.72, 0.25 - 0.78 และ 0.26 - 0.77 ตามลำดับ อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 - 0.78, 0.22 - 0.98 และ 0.23 - 0.94 ตามลำดับและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder – Richardson แบบทดสอบด้านภาษาด้านตัวเลขและด้านเหตุผลเท่ากับ 0.86, 0.89 และ 0.93 ตามลำดับ

2. การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนด้านภาษา ด้านตัวเลขและด้านเหตุผลได้คะแนนทีปกติตั้งแต่ 4 - 81,18 - 76 และ15 - 74 ตามลำดับ

โดยสรุป แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทุกฉบับ มีคุณภาพเข้าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวัดความถนัดทางการเรียน ที่ดำเนินการสอบด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้ในการพยากรณ์ความสามารถของบุคคลในอนาคตและนำผลการสอบมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและการแนะแนวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

มณี มะมิง (2549: 128-130) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 2) สร้างเกณฑ์ปกติและคู่มือการใช้แบบทดสอบ มีวิธีการดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล จังหวัดสตูล

จำนวน 116 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนคือ 1) เขียนข้อสอบตามโครงสร้างได้แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาอังกฤษ 4 ฉบับ ซึ่งประกอบด้วย ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง-พูด ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง-การเขียน ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน-การพูดและฉบับที่ 4 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน-การเขียนนำแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาและนำไปทดสอบ 3 ครั้ง คือ ทดสอบครั้งที่ 1 วิเคราะห์ความยากง่ายรายข้อ อำนาจจำแนกของรายข้อ ทดสอบครั้งที่ 2 วิเคราะห์ค่าวิเคราะห์ความยากง่ายรายข้อ อำนาจจำแนกของรายข้อ ครั้งที่ 3 ทดสอบเพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความยากง่าย อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น สร้างเกณฑ์ปกติและคู่มือการใช้แบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบเกณฑ์การให้คะแนนกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีดัชนีความสอดคล้อง 0.70 - 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด การหาความยากและอำนาจจำแนก ฉบับที่ 1 มีความยากตั้งแต่ 0.20 - 0.36 มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 - 0.55 ฉบับที่ 2 มีความยากตั้งแต่ 0.30 - 0.47 มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 - 0.54 ฉบับที่ 3 มีความยากตั้งแต่ 0.39 - 0.59 มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 - 0.57 ฉบับที่ 4 มีความยากตั้งแต่ 0.49 - 0.62 มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 - 0.75 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน มีค่าตั้งแต่ 0.54 - 0.81 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับ หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 4 ฉบับ มีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.84 - 0.91 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แบบทดสอบ มีความเชื่อมั่นทุกฉบับ ส่วนความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนนโดยผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน ของแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับ มีค่าตั้งแต่ 0.72 - 0.84 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบมีคะแนน T ปกติรวม ตั้งแต่ T_{33} - T_{82}

วิชัย พะวงษ์ (2549: 68-69) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 และ 2) ตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีวิธีการดังนี้ คือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 739 คนโดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ความยาก อำนาจจำแนก

ความตรงและความเที่ยง ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาแล้วมีจำนวน 60 ข้อมีความยากอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.60 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21- 0.61 ถือได้ว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพทั้งฉบับอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมทุกข้อ มีความตรงเหมาะสมและมีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

จริยา ชูวงศ์ศิริกุล (2550: 78) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) ตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 600 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ 1 ฉบับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความตรงเชิงเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนกและความเที่ยง ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีความยากเป็นรายข้อ ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัยมีความยากอยู่ระหว่าง 0.48 -0.59 ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัยมีความยากอยู่ระหว่าง 0.52 - 0.63 มีอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัยมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.47 - 0.77 ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัยมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.56 - 0.73 มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

นันทพร สงวนวงษ์ (2551: 90) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด มีวิธีการดังนี้ คือ เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 591 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความตรง ความเที่ยง ความยากและอำนาจจำแนก ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดมีความตรงระหว่าง 0.60 -1.00 ความเที่ยงเท่ากับ 0.84 ความยาก ระหว่าง0.21 - 0.78 และอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 - 0.79

สุชาดา ยอดสุรางค์ (2552: 85-86) ได้วิจัยเรื่อง พัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น 3) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะ

ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ความคล่องแคล่วในการใช้คำ ฉบับที่ 2 การสร้างประโยค ฉบับที่ 3 การตั้งชื่อเรื่อง โดยแต่ละข้อวัดองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้านคือ ด้านความคิดคล่อง ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความยืดหยุ่น มีวิธีการดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ที่มีความพร้อมเป็นโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 จำนวน 500 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้ การทดลองครั้งที่ 1 นำแบบวัด 3 ฉบับ ทดสอบกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน หาค่าอำนาจจำแนก จากนั้นคัดเลือกและปรับปรุงแบบวัด การทดลองครั้งที่ 2 นำแบบวัด 3 ฉบับ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วหาความเชื่อมั่นรายด้านและทั้งฉบับ การทดลองครั้งที่ 3 นำแบบวัด 3 ฉบับ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน แล้วหาความตรงเชิงโครงสร้าง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ การทดลองครั้งที่ 4 นำแบบวัด 3 ฉบับ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน หาความตรงตามสภาพ ผลการวิจัยพบว่า ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษ ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ทุกข้อ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยของกลุ่มสูงเท่ากับ 83.21 กับกลุ่มที่ไม่มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.43 มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเที่ยงตรงตามสภาพ มีคะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ทั้ง 3 ด้านคือ ความคิดคล่อง ความคิดริเริ่ม ความยืดหยุ่น ของแบบวัดทั้ง 3 ฉบับ มีความสัมพันธ์กับคะแนนที่ครูประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 อำนาจจำแนก พบว่า แบบวัดทุกข้อและทุกด้านของความคิดสร้างสรรค์มีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.91 สูงกว่าเกณฑ์ 0.20 ทุกข้อ 3. ความเชื่อมั่น ใช้ในการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษทั้งฉบับมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และความเชื่อมั่นด้านความคิดคล่อง ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่มเท่ากับ 0.81 , 0.87 , 0.70 ตามลำดับ เกณฑ์ปกติ พบว่า แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทักษะภาษาอังกฤษผู้สอบได้คะแนนสูงสุดด้านความคิดคล่องของแบบวัดฉบับที่ 1 , 2 และ 3 เท่ากับ 30 , 30 และ 24 คะแนนตามลำดับ คะแนนความยืดหยุ่นสูงสุดของแบบวัดฉบับที่ 1 , 2 และ 3 เท่ากับ 15, 30 และ 17 คะแนนตามลำดับ และคะแนนความคิดริเริ่มสูงสุดของแบบวัดฉบับที่ 1 , 2 และ 3 เท่ากับ 20 , 22 และ 13 คะแนนตามลำดับ ดูจากเกณฑ์ปกติของคะแนนแต่ละองค์ประกอบ จะได้คะแนนทีปกติด้านความคิดคล่องเท่ากับ T_{61},T_{75} และ T_{78} ตามลำดับ หมายความว่ามีความคิดคล่องในระดับสูงและสูงมาก คะแนนทีปกติด้านความคิดยืดหยุ่นเท่ากับ T_{80}

, T_{74} และ T_{80} ตามลำดับ หมายความว่ามีความคิดยืดหยุ่นในระดับสูงมาก และคะแนนทีปกติด้านความคิดริเริ่มเท่ากับ T_{78} ,T_{80} และ T_{80} ตามลำดับ หมายความว่ามีความคิดริเริ่มในระดับสูงมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

อัลแลม (Allam, 1980: 213-A อ้างถึงใน วิยาดา ซ่อนขำ 2551: 56-57)ได้สร้างและหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวินิจฉัยแบบอิงจุดประสงค์ สำหรับความสามารถขั้นต่ำในการวัดผลของครูประจำชั้น การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้าง และหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวินิจฉัยแบบอิงจุดประสงค์ สำหรับวัดความสามารถขั้นต่ำในการวัดผลของครูประจำชั้น แบบทดสอบประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 5 ชุด ที่ใช้วัดความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
2. การวางแผนทดสอบของชั้น
3. การสร้างข้อคำถามและการให้คะแนน
4. ประเมินผลการทดสอบของชั้น
5. การจัดระดับผลการทดสอบของชั้น

การสร้างแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

1. ระยะแรกเป็นการกำหนดขอบข่ายของแบบทดสอบ โดยการระบุความสามารถในการอ่านแต่ละด้านในรูปของพฤติกรรม วัตถุประสงค์ที่เป็นเป้าหมาย และให้ผู้ชำนาญการวางแผนการสอบ จำนวน 4 คน ตรวจแก้ไขวัตถุประสงค์ที่ได้เหล่านั้น นำมาวิเคราะห์ตามลำดับขั้นการเรียนการสอนและให้ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลและผู้ชำนาญการวางแผนการสอนอีกกลุ่มหนึ่งจำนวน 7 คนตรวจ

2. ระยะที่สองเป็นการสร้างข้อคำถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น

2.1 ขั้นแรกกำหนดรายละเอียดเฉพาะของแบบทดสอบ ซึ่งกำหนดแยกจากกันสำหรับความสามารถในแต่ละด้าน รายละเอียดเฉพาะที่กำหนดนี้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัดได้อย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้สามารถสร้างข้อความที่เป็นลักษณะเดียวกันได้ กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญการวัดผล 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของรายละเอียดเฉพาะที่กำหนดขึ้นมาเหล่านี้

2.2 ขั้นที่สอง คือ สร้างข้อคำถามโดยที่จุดประสงค์แต่ละข้อของความสามารถแต่ละด้านนั้นจะมีข้อความที่เทียบเท่ากัน 2 ข้อ ข้อคำถามในแต่ละชุดรวมกันได้ 91 ข้อ

3. ระยะที่สาม การหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญการวัดผลอีก 3 คน ทำการตรวจสอบเป็นรายข้อ ผลการพิจารณาพบว่าแต่ละข้อคำถามวัดจุดประสงค์ที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง

ลาร์ราบี (Larrabee, 1969: 931) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างและประเมินผลแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยและประเมินแบบทดสอบที่สร้างขึ้นว่าสามารถชี้ให้เห็นจุดบกพร่องและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนประสบความยากลำบากในการอ่าน แบบทดสอบวินิจฉัยที่สร้างขึ้นประกอบด้วยทักษะการอ่านดังนี้

1. การแยกและวิเคราะห์คำ ได้แก่ วิภัตติ ปัจจัย รากศัพท์ และการเปรียบเทียบคำที่คล้ายคลึงกัน

2. ความเข้าใจ ได้แก่ การเลือกคำที่มีความหมายถูกต้อง บอกความหมายประโยคและวลี การเลือกใจความสำคัญของเรื่อง ความหมายของคำศัพท์ และการบอกรายละเอียดที่เกี่ยวข้องและที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องได้

3. ทักษะในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ การรู้จักส่วนประกอบของหนังสือ การเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ลำดับของตัวอักษร การใช้ดัชนี และการสรุปความ

4. การอ่านคำประพันธ์ ได้แก่ ความเข้าใจลำดับเหตุการณ์ ลักษณะนิสัยของตัวละครและสถานที่เกิดขึ้นของเรื่อง

5. การอ่านโดยใช้วิจารณญาณ ได้แก่ การบอกความจริง และสามารถแสดงความคิดเห็นได้รวมทั้งบอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนเกรด 7,8 และ 9 ผลจากการวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบปรากฏว่า

5.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งหาโดยสูตร KR-20 อยู่ในเกณฑ์สูง คือ ในเกรด 7 มีค่าตั้งแต่ 0.68-0.86 เกรด 8 มีค่าตั้งแต่ 0.72-0.88 และเกรด 9 มีค่าตั้งแต่ 0.77-0.90

5.2 ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ซึ่งหาโดยใช้คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทักษะพื้นฐานของไอโอวา (Iowa test basic skill) เป็นเกณฑ์ อยู่ในเกณฑ์สูง คือ เกรด 7 มีค่าตั้งแต่ 0.45-0.70 ในเกรด 8 มีค่าตั้งแต่ 0.63-0.73 และในเกรด 9 มีค่าตั้งแต่ 0.69-0.79

5.3 ค่าสหสัมพันธ์ภายใน (inter-correlation) ของแบบทดสอบย่อยทั้งห้าฉบับมีค่าดังนี้ในเกรด 7 มีค่าตั้งแต่ 0.74-0.69 ในเกรด 8 มีค่าตั้งแต่ 0.54-0.75 และเกรด 9 มีค่าตั้งแต่ 0.64-0.81

5.4 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อกำหนดค่าความยาก อำนาจจำแนกและผลของตัวลวงในข้อสอบแต่ละข้อ จะกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำที่ถือว่าข้อสอบข้อนั้นใช้ได้

5.5 แบบทดสอบนี้มีข้อดี คือ ดำเนินการสอบง่าย ไม่กำหนดเวลา ให้คะแนนง่ายและสามารถวินิจฉัยปัญหาในการอ่านได้รวดเร็ว

ไอเยวารัน (วาสนา เขตกัน 2538: 58 อ้างถึงใน Iyewaran., 1987: 102) ได้สร้างแบบทดสอบวัดการปฏิบัติงานในการเลี้ยงดูเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และวิทยาลัยชุมชนไอโอวา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และวิทยาลัยชุมชน ไอโอวา จำนวน 84 คน ซึ่งทำแบบทดสอบในปี ค.ศ. 1986 และได้สร้างแบบทดสอบขึ้น 5 ฉบับ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง และได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.63 - 0.69 ส่วนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.72 ซึ่งหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สำหรับค่าเฉลี่ยของผลการสอบการปฏิบัติมีค่าเท่ากับ 56.76 คือ ร้อยละ 60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.52

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าส่วนใหญ่การหาคุณภาพของแบบวัดเป็นรายข้อ คือ ความตรง ความยากและอำนาจจำแนก การหาคุณภาพของแบบวัดทั้งฉบับ คือ ความตรงและความเที่ยง